

Horn-beszéd a 24-ek előtt**Problémánk nem egyszerű pénzkérdés**

A Magyar Köztársaság olyan partner, amely politikai rendszere lehetővé teszi a különböző érdekek civilizált és humánus formában történő egyeztetését, hacsak nem teszik ki olyan elviselhetetlen szakítópróbának, amely a történelemben már több demokráciát is megtört. Magyarországon egyre inkább a gazdasági ésszerűség és a piac, nem pedig a politikai voluntarizmus fog dönteni, hacsak nem kényszerítjük arra, hogy a rövid távú stabilitásért okátalan áldozatokat hozzon – hangsúlyozta a 24-ek brüsszeli értekezletén szerdán elhangzott beszédében Horn Gyula külügyminiszter.

Elmondta, hogy Magyarországon az emberek üdvözlik a gyökeres politikai változásokat, örömmel tekintenek a kibontakozó demokráciában való részvételükre, ám közben jobb esetben stagnál, vagy éppen csökken az életszínvonaluk. Megjelennek a fejlett országokban is tapasztalt, de Magyarországon szokatlan képek a munkanélküliségről és az inflációról: azok elkerülhetetlen velejárói a szerkezetátalakulásnak.

Kormányunknak az ellenzéki pártokkal, más politikai és társadalmi tényezőkkel az elmúlt hét végén folytatott megbeszéléssorozata utal arra, hogy a magyar reformfolyamatban egyre erőteljesebben jelennek meg a realizmus és a felelősség elemei – hangsúlyozta. – Megfogalmazódott az a nézet, hogy az elkövetkező időszakban a gazdasági átalakítást nem lehet kicsinyes pártérdeknek alávetni, nem szabad szociális demagógiával fékezni. Mindez lehetőséget teremthet arra, hogy a kormány már a jövő év tavaszán esedékes szabad parlamenti választások megtartása előtt olyan radikális gazdaságpolitikai irányvonalat folytasson, amely hosszabb távon is számot tarthat az ország politikai tényezőinek támogatására, és amely alapja, kiinduló pontja lehet a jövőbeni koalíciós kormányok tevékenységének.

Erőt és ösztönzést ad számunkra, hogy kedvező külső körülmények közepette nézzünk szembe a nem csökkenő számú nehézséggel – mondta a magyar külügyminiszter. – Magyarországon aktívan kíván támaszkodni a nemzetközi munkamegosztás, az együttműködés és a modernizáció által létrehozott nemzetközi és nemzeti intézményekre.

– Tudatában vagyunk annak, hogy a célt mindenekelőtt saját erőfeszítéseinkkel, a társadalmi és gazdasági rendszer teljes átalakításával érhetjük el. Ennek megfelelően számítunk a velünk azonos értékeket vallók támoga-

tására, különösen az Európai Közösségek országaira. Eltökélték vagyunk abban, hogy a programot végrehajtjuk akkor is, ha ez kezdetben társadalmi konfliktusokkal jár. Ha a tervek végrehajtása során azonban a kormány olyan mértékben kényszerül megszorító intézkedésekre, hogy az súlyos és tartós zavarokat idéz elő a gazdasági vérkeringésben és az életszínvonalban is, akkor általános társadalmi ellenállás, sőt, a konzervatív-retrográd erők aktivizálódása és tömegtámogatása is bekövetkezhet. Ez a gazdaság kibontakozását éppúgy meggátolná, mint a demokratizálódás folyamatát. A veszély elkerülhető, ha a magyar kormány és a gazdaságpolitika rendelkezik annyi mozgástérrel, hogy tevékenysége nem szorul lehetetlenül szűk kényszerpályára.

A tervezett és elkezdett gazdasági lépések fő irányait a külügyminiszter az alábbiakban foglalta össze:

– a tulajdonreform, a széles körű privatizáció, a magántulajdon expanziójának elősegítése és az intézményi befektetők tulajdonának fejlesztése: a rendszerváltásnak ez az egyik sarokköve;

– annak a folyamatnak a megkezdése, amelybe beletartozik az állam szerepének az ártértékelése, kivonása az üzleti döntésekből, a belföldi gazdaság általános liberalizálása és deregulációja, a piac fejlődését akadályozó korlátok lebontása és a modern monopóliumellenes versenyszabályozás kiépítése;

– a világgazdasági nyitás, a külkereskedelem és a külföldi befektetések liberalizációja, a magyar gazdaság legfontosabb KGST-kapcsolatainak konvertibilis devizaelszámolásra való átállítása;

– a piac hiányzó intézményeinek kiépítése, állami kezdeményezéssel és segítséggel történő létrehozása;

– a modern jóléti állam viszonylagos autonómiával rendelkező szociálpolitikai intézményeinek a megteremtése;

– a széles körű autonómiával rendelkező települési önkormányzatok kiépítése.

Megtettük az első lépéseket vámrendszerünknek és adórendszerünknek az európai rendszerhez történő igazításához, szándékunkban áll harmonizálni árfolyampolitikánkat, kereskedelmi szabványainkat és számviteli előírásainkat. Teljes elhatározottsággal megkezdjük az Európai Közösségekhez való alkalmazkodást! – szögezte le Horn Gyula.

(folytatás a 3. oldalon)

Ki akar ma paraszt lenni?

(Interjú a 6. oldalon)

Egy éhségstrájk anatómiája

(Írásunk a 7. oldalon)

Balassagyarmati fényképes riportunk a 4. oldalon található

Példás szigorral

Zsivkovékat bírósági eljárás fenyegeti

Az Andrej Lukanov vezette párt- és állami bizottság már megkezdte Todor Zsivkov és családja, valamint környezete jövedelmének és kiadásainak, a korrupciós meggazdagodásoknak, az ugyancsak Zsivkovhoz kötődő Ljudmila Zsivkova Nemzetközi Alapítványnak, a Bulgária 1300 éve alapítványnak és a Béke Zászlaja Alapítványnak vizsgálatát. Már az első megállapításai elegendőnek bizonyultak ahhoz, hogy az „illetékes szerveket” is bevonják a további vizsgálatokba.

Aligha férhet hozzá kétség, hogy az eredetileg a leányának épült bojanai villában jelenleg őrizetben lévő Todor Zsivkov ügye eljut a bírósági felelősségrevonásig. Nem valószínű, hogy a vád csupán a „túlköltekezés” lenne: a vizsgálat kiterjed az 1956 után a pártból kizárt, elítélt vagy ítélet nélkül, de tisztázatlan körülmények kö-

zött meghalt személyek ügyeire is, külön hangsúllyal Trajco Kosztovra. Vélhetően sokuk meghurcoltatása, egyes esetekben a halála szárad Zsivkov lelken – szinte kizárólag olyan emberekről van ugyanis szó, akik – mielőtt eltűntek volna a politikából vagy az életből – valamiben ellentmondtak Zsivkovnak. Kosztov a sztálini idők első számú bulgáriai áldozatának tekinthető. Todor Zsivkovot, Milko Balevet és Vladimir Zsivkovot kizárták a Bolgár Kommunista Pártból. A kizárási határozatot egyhangúlag hozta a Központi Bizottság. Néhány órával előbb még arról volt szó, hogy Zsivkovék párttagsága kérdését majd a politikai bizottság tanulmányozza, s ennek eredménye alapján tesz majd javaslatot a központi bizottság következő ülésének. Egyelőre nem világos, mi okozta a fordulatot.

De messze van Albánia

Ramiz Alia albán államfő határozottan kizárta azt a lehetőséget, hogy a Kelet-Európában zajló jelenlegi változások bármilyen módon hatást gyakoroljanak Albániára. Albánia soha nem táncolt úgy, ahogy valamely más állam füttyült, és a jövőben is teljesen függetlenül hozza meg döntéseit.

Az államfő szerint Albániát nem lehet a kelet-európai országokhoz hasonlítani, mivel egészen más fejlődési utat járt be ideológiai, politikai, gazdasági és társadalmi téren egyaránt. Ezért az országban nem is jelentkezhetnek ugyanazok a problémák. Az a válság, amelybe ezek az államok jutottak, az úgynevezett szocialista közöség válsága, nem pedig az elméleti és gyakorlati kommunizmusé.

A szocializmus lejártásáért Alia a nyugati propagandát tette felelőssé. Senkinek nem szabad megfélemlennie arról a több száz milliárd dollárról, amellyel a Szovjetunió, Lengyelország, Jugoszlávia és Magyarország tartozik a nemzetközi tőkének.

– Az albán népet a szocializmus vezette ki a fényre, s erre csak a marxista-leninista társadalmi rendszer volt képes. Albániának is meg kell oldani bizonyos, a „nemzetközi helyzetből” adódó problémákat, de ezeket teljesen önállóan kívánja véghezvinni, mivel az albánok bíznak saját életerejükben.

Prágai forradalmi forgatókönyv

Ötvenezer rózsa

Csúcsot döntött a politikai gyorsváltóban Csehszlovákia, messze maga mögött hagyva szomszédait a forradalmi változásokban. Maga Václav Havel, e változások egyik főszereplője és drámai társszerzője sem gondolta volna, hogy három hét alatt Csehszlovákiában mindazt elérjük, ami más országokban éveket, de legjobb esetben is hónapokat vett igénybe.

Kétségtelen: a diákok és a színészek a prágai forradalom hősei, ők rázták fel az utca emberét és mozgósították az egész országot a brutális elnyomó rendszer ellen. Három hétnek kellett eltelnie ahhoz, hogy Európa meghajoljon a november 17-i rendőrterror diákáldozatai és társaik, a csendes forradalom hősei előtt. December 9-én a portugál ifjúság képviselői ötvenezer rózsát hoztak csehszlovák testvéreiknek.

Három legyőzhetetlen fegyvere van a prágai csendes forradalomnak: a türelem, a békés tüntetés és a sztrájk. A diákok, a színészek és a munkások sztrájkja, a háromnegyed milliós fegyelmzett tüntető tömeg a prágai Letna felvonulási téren, az egész országban futótűzként terjedő megújulási mozgalom kényszerítette térdre, majd teljes kapitulációra a Jakes-féle vezetést. Csehszlovákia három hét után sok tekintetben maga mögött hagyta látszik nem egy szocialista szomszédját. A lenyűgöző gyorsasággal pergó prágai forgatókönyv titka a Közép-Európa történetében páratlan demokratikus hagyományok újjáéledése. Annak a politikai kultúrának a reneszánsza tapasztalható most Csehszlovákiában, amelyet Tomas G. Masaryk alapozott meg a húszas és harmincas években, s amely a szabadság szigetévé tette annak idején Csehszlovákiát a faszálódó Közép-Európában. Maroknyi értelmiség őrizte az ellenállás lángját Csehszlovákiában. A Charta 77 Emberi Jogi Mozgalom és néhány független kezdeményezés, a prágai tavasz politikai szímkivettjei mentek megalkuvás nélkül harcolni Közép-Európa egyik legbrutálisabb rendőrállama ellen. Házkatatások, letartóztatások, perek és börtön volt az osztályrészünk, a hírhedt Pankrac és Ruzyně celláiban formálódott politikai hitvallásuk, stratégiájuk és taktikájuk.

A prágai forradalom másik nagy titka az egyszerű, de hatékony politikai program, amely az első pillanattól mozgósítani tudta a tömegeket. Václav Havel: Nem engedik meg senkinek, hogy bepiszkítsa az arcát e forradalomnak. Az igazságnak és a szeretetnek győznie kell a hazugság és a gyűlölet felett.

Láng Judit (Prága)

A VILÁG HÍREI

– **Háromnapos látogatást** tett Kambodzsa Igor Rogacsov szovjet külügyminiszter-helyettes.

Az ázsiai kérdésekkel foglalkozó vezető szovjet diplomatát fogadta Hun Sen miniszterelnök, külügyminiszter, aki vázolta kormánya új elgondolásait a kambodzsai kérdés megoldásának előmozdítására.

– **Chilében** óriási várakozás előzi meg a csütörtöki elnöki és parlamenti választásokat. Aylwinék olyannyira biztosra veszik győzelmüket, hogy péntek délre televíziós adásidőt foglaltak, hogy ország-világgal tudassák, Chile népe a demokráciára szavazott és elvetette a diktatúrát. Péntek este pedig győzelem-ünnepésre szólították fel a lakosságot. Santiagóban a hétfői incidensek után kedden egész nap nyugalom honolt.

– **Öt napig tartó fogság** után szerda délután visszanyerte szabadságát Rubija Szajed, az indiai szövetségi belügyminiszter leánya, akit egy szélsőséges szeparatista szervezet tagjai raboltak el Szrinagárban. Előzőleg Dzsammu és Kasmír állam kormánya teljesítette az emberrablóknak azt a követelést, hogy bocsássa szabadon öt társukat, akik hozzájuk hasonlóan a „Dzsammu és Kasmír Felszabadítási Front” (JKLF) nevű szervezethez tartoznak.

– **Magyarországnak** az Európai Közösségekkel kötött szerződése jobb, mint a Szovjetunió és az EK közötti megállapodás – jelentette ki személyes véleményként, Szergej Lavrov, a szovjet külügyminisztérium nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó főosztályának helyettes vezetője. A szovjet diplomácia a mostani megállapodások előkészítésekor nagyban támaszkodott Magyarországra és például Bul-

gária e téren szerzett hasznos tapasztalataira.

– **Washington** azt állítja, hogy olyan műholdas felvételek vannak a birtokában, amelyek arra utalnak, hogy Észak-Koreában atombomba előállítására alkalmas nukleáris reaktor épül. Az észak-koreai vezetés gonosz propaganda hazugságnak minősítette az amerikai jelentést, arra irányuló kísérletnek, hogy legitimizálják az amerikai nukleáris fegyverek felhalmozását Dél-Koreában. „A KNDK azonban könnyen véget vethetne annak a bizonyos gonosz propagandának. Négy évvel ezelőtt ugyanis aláírta az atomserompó megállapodást. Mindmáig nem járult viszont hozzá, hogy a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség érvényesítse helyszíni ellenőrzési jogát Észak-Koreában.

– **Minden** alapot nélkülöznek és rosszindulatúnak nevezte az etióp külügyminisztérium kedd este nyilvánosságra hozott közleménye azokat a híreszteléseket, hogy izraeli katonai segély fejében Etiópia zsidók tömeges kivándorlását engedélyezte. Visszautasította azokat a vádakokat is, hogy a Vörös-tengerben lévő egyik szigetet katonai célokra Izrael rendelkezésére bocsátotta volna. Etiópia a múlt hónapban állította helyre az 1973-as arab-izraeli háború miatt megszakított kapcsolatát Izraellel.

– **Nagy-Britannia** egy hétre leállította a vietnami menekültek erőszakos hazatelepítését Hongkongból.

A brit külügyminiszter azt is közölte, hogy a deportálásokat egyelőre a jövő hét keddjéig állították le, a parlament ugyanis ekkor foglalkozik a kérdéssel. London az erőszakos hazatelepítéseket a hongkongi menekülttáborok túlszűfoltásával magya-

rázza. (Összesen mintegy 57 ezer menekült tartózkodik jelenleg ezekben a táborokban.)

– **A Szentsek** Magyarországon tartózkodó küldöttsége – Francesco Colasuonno érsek, és John Bukovsky professzor – látogatást tett Kulcsár Kálmán igazságügyminiszternél. Megbeszélésükön elemezték a lelkiismereti és vallásszabadságról szóló, rövidesen az Országgyűlés elé kerülő törvénytervezetet, foglalkoztak a Szentsek és Magyarország közötti diplomáciai kapcsolatok helyreállításával, a magyar egyházak működésének anyagi feltételeivel.

– **Javier Pérez de Cuéllar**, az ENSZ főtitkára találkozott Ali Akbar Velajati iráni külügyminiszterrel. Velajati a találkozót követően hangzott: Teherán amellett van, hogy egyidejűleg lássanak hozzá a hadifoglyok kicseréléséhez és a csapatoknak a nemzetközileg elismert határok mögé való visszavonásához. Irán vezető diplomatája egyúttal jelezte, országa elfogadja, hogy a főtitkár védnökségével közvetlen iraki-iráni megbeszéléseket tartsanak. Pérez de Cuéllar korábban Tárik Aziz iraki külügyminiszterrel tanácskozott, aki hangsúlyozta, hogy azonnal meg kell kezdeni a hadifoglyok cseréjét.

– **Dél-Korea és Kína** kormány szintű tárgyalásokat kezd jövő márciusban a korlátozott diplomáciai kapcsolatok felvételéről. Dél-Korea arra törekszik, hogy legalább olyan szintű hivatalos kapcsolatokat létesítsen Kínával, mint a Szovjetunióval. Mint emlékeztet, Szöul és Moszkva között december 8-án létesült konzuli kapcsolat.

Moszkva:

Erős konzervatívok

A szokásosnál hidegebb moszkvai télelő a politikai indulatok korábban soha nem látott felizzását hozta az idén. A legfelsőbb törvényhozó szerv, a Népi Küldöttek kedden kezdődött II. kongresszusán véletlenül kiéleződtek a reformpárti törvényhozók és a konzervatív képviselők ellentétei.

Miről is van szó? Az összeomlással fenyegető gazdasági helyzet, a társadalmi robbanás veszélyét hordozó elégedetlenség radikális reformokat sürget. Az eddigi intézkedések, a peresztrojka négy éve nem hozott ugyanis kézzelfogható eredményeket. Az üzletek tátonganak az ürességtől. A katasztrofális ellátási helyzetet tovább nehezítik a mind újabb sztrájkok. A nemzetiségi összecsapások nyomán az emberek százai haltak meg, s menekültek ezrei árasztották el az országot. Ehhez járul még a bűnözés, s ezen belül a szervezett bűnözés ijesztő növekedése.

A jelenlegi helyzetben az elmúlt négy év félintézkedései, a rossz kompromisszumok után az egyedüli kiutat a radikális megoldások jelenthetik. Drasztikus reformokat sürgetett Mihail Gorbacsov pártfőtitkár-államfő is rövid megnyitójában.

Kérdés, vajon megozzák-e a küldöttek a szükséges döntéseket? A szovjet tévé által közvetített első napi ülés kételyeket ébresztett erre vonatkozóan. A képviselők ugyanis a Legfelsőbb Tanács, a szűkebb parlament napirendjét elfogadva máris lesöpörték az asztalról a reformpárti küldöttek indítványait.

A megfigyelőnek a szovjet tévé közvetítése nyomán szerzett első benyomásai szerint a májusi kongresszushoz hasonlóan továbbra érezeti hatását a politikai kultúra hiánya. Sok az üresjárat. Az utca emberének mindinkább kezd eleget lenni a természetlen szópárbajokból, a személyeskedésből, amelybe még a sértegetés is belefér. Kijutott ebből Mihail Gorbacsovnak is, akit egy litván képviselő egyenesen hazugsággal vádolt meg egy harmadrendű kérdés kapcsán.

A nagy kérdés: születnek-e a valóban radikális reformot célzó döntések, amelyek lehetővé teszik a válságból való kilábalást, vagy ismét sehova sem vezető kompromisszumokkal zárul a tanácskozás.

Tény, a reformpárti képviselők nagyon határozottak. Kérdés, persze elég lesz-e ez a kedden érvényre jutott kétharmados többséggel szemben?

Kóti Lóránt

A lengyel kormány szóvivője meglepetésnek adott hangot Lech Walesa javaslata fölött, amely rendkívüli hatáskört követel a kormánynak, hogy az a parlament jóváhagyása nélkül, rendelet formájában vezethesse be azokat a törvényjavaslatokat, amelyek a jövő évtől a lengyel gazdaság radikális reformjához szükségesek. Niezabitowska szerint kormánya nem tervezi ilyen felhatalmazás kérését a parlamenttől, de – tette hozzá – kész elfogadni azt.

Ahol döntenek – rólunk

Szerdán délelőtt 10 órakor kezdődött a brüsszeli Egmont-palotában a Lengyelország és Magyarország reformjainak támogatásában a nyár óta részt vevő 24 nyugati tőke ország – az OECD tagjai – külügyminiszeri értekezlete. A tanácskozás feladata az eddig elvégzett munka áttekintése, a további összehangolás és a jövőbeli akciók meghatározása – azoknak a tájékoztatásoknak a fényében, amelyeket egyrészt Horn Gyula magyar és Krzysztof Skubiszewski lengyel külügyminiszter, másrészt feltehetően Michel Camdessus, a Nemzetközi Valutaalap vezérigazgatója nyújt a résztvevőknek. A 24-ek saját maguk számára is mérleget készítenek arról, ki milyen mértékben vállalt részt eddig a két ország támogatásában, s céljuk a hatékonyabb munkamegosztás módszereinek kimunkálása is.

Bős-Nagymaros

Új kormányzás – új vélemény?

A bős-nagymarosi vízlépcső építkezéseinek mindkét részről való leállítását ajánlja a Rudé Právo hasábjain Hardi Péter, a Magyar Külügyi Intézet igazgatója. Nyilatkozatában kijelentette: A magyar parlament döntéséből semmi olyan nem következik, hogy a magyar fél végleg leállította volna a konkrét munkálatokat a bős-nagymarosi létesítményen. Ezért nem igaz, hogy a parlament döntése az 1977-es kormányserződés megszegését jelentené, mint ahogyan azt Csehszlovákiában helytelenül értelmezték. – Csupán arról van szó, hogy a parlament jóváhagyása nélkül nem lehetne tárgyalásokat kezdeni a szerződés módosításáról. Utalva a radikális csehszlovákiai változásokra, kijelentette: a magyar álláspont, amely korábban nem talált pozitív csehszlovák visszhangra, újra megvitatható. Meggyőződésének adott hangot, hogy a jövőbeli tárgyalásokon nem kell figyelembe venni azokat a körülményeket, amelyek nemrégiben még áthághatatlannak akadályt jelentettek a csehszlovák-magyar tárgyalásokon. A csehszlovák partner nem retten vissza majd annak elismerésétől, hogy a múltban politikai nyomásra helytelen beruházási döntést hoztak. A Külügyi Intézet igazgatója kijelentette: megfelelő időt kell adni arra, hogy mindkét fél alaposan átgondolhassa a további döntést. Azt javasolta, hogy a téli időszakra állítsák le mindkét részen a munkálatokat, lehetővé téve ezzel mind a magyar, mind a csehszlovák vezetőségnek, hogy olyan döntést hozzon, amely a legjobban megfelel a csehszlovák és a magyar nép valódi érdekeinek.

Nyers Rezső keresztelőt ajánl

Nyers Rezső a L'Unitának adott nyilatkozatában azt mondta: érdeklődéssel figyeli az újjáalakulási folyamatot, amelyet Occhetto főtitkár indított el. Hozzáfűzte, hogy ez az átalakulás még tisztább és világosabb lesz, ha az OKP nevet is változtat. Az MSZP elnöke kifejtette, hogy az OKP már Togliatti idején önálló útra lépett, és megkezdte az eltávolodást a kommunista pártok hagyományos felfogásától. Ez később a hatvanas években, majd Berlinguer főtitkarsága idején egyre erősödött. „A folyamat lezárása az lehet, ha az OKP végleg hátra fordít a hagyományos kommunizmusnak. Úgy gondolom, e változásnak a programban kell tükröződnie, de a név megváltoztatásában is. Nevet változtatva a párt világosabbá teszi politikáját” – jelentette ki. Nyers Rezső azt is mondta: az ő véleménye nem egy semleges kívülállóé, hanem egy olyan valaké, aki ugyanezt az átalakulást végrehajtotta saját pártjával. A kelet-európai demokratikus átalakulásról hangoztatta, hogy az a kommunista ideológia teljes csődjéből fakad, és annak bizonyítéka, hogy az igazi demokrácia csak a többség egyetértésével jöhet létre. „A harmadik internacionálé irányvonala, az az elképzelés, hogy a társadalom átalakítható egyetlen forradalmi aktus nyomán, nem igazolódott. Meggyőződésem, hogy a világ a szocializmus felé tart, de az lassú és hosszú folyamat. Mindenesetre a szociáldemokrata pártok eddigi reformjainál gyökeresebb reformok szükségesek. Vagyis véleményem szerint a kommunizmus bukásából nem következik a szocializmus eszméjének bukása is, a szocialista ihletű politikának és reformoknak továbbra is szerepe és tere van” – mondta.

Kelet-európai gazdasági csoda

„Pillanatnyilag nem tekinti magát magyar elnökjelöltnek” Habsburg Ottó, de végleges döntése a magyarországi helyzet további alakulásától függ. „Úgy gondolom, hogy Közép-Európa népei számára hasznosabb, ha az Európai Közösség keretein belül folytatom tevékenységemet” – hangoztatta. Egyebek között súlyos hibának minősítette, ha Kelet-Európa számára valamiféle új Marshall-tervet akarnának kidolgozni, mert szerinte nem az egyes államokkal, hanem az ott működő, vagy újonnan létrejövő vállalatokkal kell gazdasági együttműködést kialakítani, és annak a piacgazdaság megteremtését kell szolgálnia. Úgy vélte azonban, hogy lehetséges egy „kelet-európai gazdasági csoda” – hasonlóan ahhoz, amely a háború után az NSZK-ban következett be. Habsburg Ottó elkérülhetetlennek tekinti a német újraegyesítés megvalósulását, amelyet szerinte a nagyhatalmak elleneznek, ám a német nép meg akar teremteni.

Janics Kálmán a nyilvánosság előtt

Janics Kálmán, a csehszlovákiai magyarság egyik legismertebb újkortörténésze, a Hontalanság című könyv szerzője, hazájában először szerepelhetett a nyilvánosság előtt. Kedd este Pozsonyban, a már 25 éve működő József Antila Ifjúsági Klubban megtartott beszélgetésre nemcsak a még sztrájkoló diákok voltak kíváncsiak, hanem az idősebb korosztály is. A bevezetőben Janics Kálmán szövegének első nyugat-európai kiadásáról, majd a harmadikról, mely Magyarországon a Hunnia Kiadó jóvoltából az év elején látott napvilágot. A későbbiekben területekre kerültek úgy a 68-as események, mint a jelenleg végbemendő változások. Elárulta, hogy a 68-as időszakról készül írni, melynek egy epizódja a Szent István nap éjszakája már a Beszélő hasábjain is megjelent. Janics Kálmán a huszadik századi történelem mielőbbi átírását sürgette. Arra a kérdésre, hogy valószínűnek tartja-e könyve szlovák nyelvű hazai kiadását, igennel válaszolt.

Kosár Dezső

Horn-beszéd a 24-ek előtt Problémánk nem egyszerű pénzkérdés

(Folytatás az 1. oldalról)

A stratégiai, a keresletszabályozási és a fizetési mérleg célkitűzések összhangban állnak az IMF elképzeléseivel. Ezen az alapon fogja Magyarország megkötni a készenléti hitelegyezményt, azzal a céllal, hogy a program a választások után több évre kiterjeszhető legyen. Egyértelmű jeleket lát Budapest arra, hogy a nemzetközi üzleti élet is bizalommal közelít Magyarországhoz, amit mutat az, hogy sikeres nemzetközi nagyvállalatok jelentős érdekeltségekre tettek és kívánnak szert tenni Magyarországon.

A külügyminiszter a következőkben felhívta arra a figyelmet, hogy a Magyar Köztársaság súlyos adósságszolgálati kötelezettségek szorításában hajta végre azokat a mélyreható gazdasági-társadalmi változásokat, amelyek elősegíthetik kitűzött céljának elérését.

„A nemzetközi pénzügyi kapcsolatokban ugyanakkor rendkívül paradox helyzet alakult ki. Azok az országok, amelyek (mint hazánk) a fejlesztési lehetőségeiket behatároló súlyos adósságkötelezettségeik ellenére megtartották fizetőképességüket, és kiemelt jelentőséget tulajdonítottak annak, hogy jó adósnak tartsák őket, hátrányba kerültek a többszörösen átütetmezni kényszerülő, moratóriumot bejelentő országokkal szemben” – jelentette ki beszédében Horn Gyula. – „Az elmúlt időszakban számtalan adóssághelyettesítő javaslat és konkrét megoldás született. Ez lényeges újítást jelent, mivel korábban az ilyen jellegű megoldások létjogosultságát nem ismerték el a nemzetközi pénzügyi világ. Ugyanakkor furcsa ellentmondást rejt magában az, hogy egy súlyosan eladósodott ország, amelyben megvan a politikai akarat az adósságok törlesztésére, és közben gazdaságának teljesítőképességét piaci módszerekkel növelő fordulatra szánja el magát, a hatékony adósságkezelő megoldásokhoz partnereivel csak akkor juthat el, ha előbb „rossz adóssá” válik: kényszerhelyzetbe kerül, kényszerhelyzetbe hozza a neki hitelezőket is, és ebben a helyzetben keresi a rendezési megoldásokat”.

A magyar külügyminiszter aláhúzta: – Változatlanul fenn kívánjuk tartani fizetőképességünket. Ez nemzetközi megítélésünk és belső gazdasági-társadalmi helye-

tünk stabilitásának megőrzése miatt nélkülözhetetlen. Ugyanakkor el kell kerülni, hogy az adósságteher végső soron a reformokat diszkreditálja és ellehetetlenítse. Ugyanakkor keressük a szerkezetátalakítást, a modernizálást olyan gyorsított útját, amelyben a külföldi tőke érdekeltségi alapon vesz részt. Magyarország jelentősen előre haladt a piacgazdaság intézmény- és eszközrendszerének kialakításában. Ezért Magyarország másoknál befogadóképebb: képes a külföldi tőke és a külső támogatás hatékony felhasználására. A támogatás elengedhetetlen számunkra ahhoz, hogy megtaláljuk azokat a húzóerőket, amelyek a felmerülő gazdasági-társadalmi rendszerváltásban központi szerepet játszhatnak. Ennek érdekében nélkülözhetetlen nemzeti valutánk konvertibilitásának mielőbbi megteremtése és a tulajdonreform megvalósítása.

Kiemelt célunk az egészséges vállalkozási és tulajdonszerkezet kialakítása, az úgynevezett fordított piramis talpra állítása, amihez a magánvállalkozások, a kis- és középvüzetek fejlődésének kedvező feltételeire van szükség – fejtette ki a hallgatóknak. – Ez magában foglalja az oktatást, a képzés kérdéseitől kezdve egészen a konkrét magánfejlesztési alapok létrehozásának kérdéséig mindazt, amihez a fejlett országok hatékony közreműködését várjuk.

Elmondta: „Nagyra értékeljük azokat a hihetetlenül rugalmas, konkrét gyakorlati előnnyel járó lépéseket, amelyeket árunk piacra jutása érdekében a kontingensek azonnali lebontásával, vámpreferenciák megadásával tettek. Ezek a konkrét lépések azonban nem feledtetik el azt, hogy Magyarország változatlanul állami kereskedelmi országnak minősül, jóllehet a korábban kifejtettekbenől az itt lévők számára világos, hogy ez ránk már nem érvényes.”

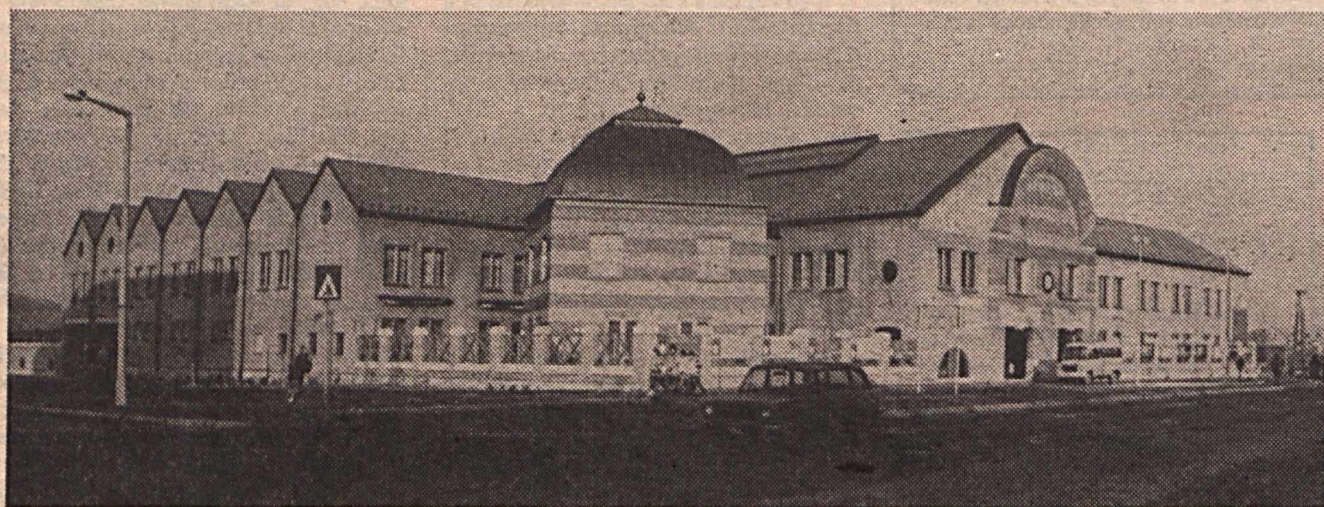
A brüsszeli értekezlet egyik feladatát abban látja a magyar külügyminiszter, hogy készítsen leltárt a közös édekekből fakadó prioritások megvalósításának eszközeiről és hozza létre a koordinált megvalósítás intézményes kereteit. A 24-ek által kijelölt munkabizottság az erre a célra létrehozott magyar szervezettel közösen koordinálja és harmonizálja a rendelkezésre bocsátott eszközök optimális hasznosítását: ez azonban természetesen nyitva hagyja az egyes kétoldalú kezdeményezések sajátos együttműködési lehetőségeit. „Egy alapjaiban üzletellenes szerkezetben, ami a múltban jellemezte Magyarországot, nehéz számon kérni az üzleti szemléletet. Azt hiszem, most nincs kétség afelől, hogy egy radikálisan megváltozott politikai és gazdasági rendszer jelentkezik partnernek. Hangsúlyoznom kell, hogy az innovatív megoldások nem a jelenlegi kormány megmentését szolgálják, hanem a békés átmenetet és a jogállamiság megteremtését garantálják, elősegítik a szabad választások utáni politikai vezetés számára, hogy ne fojtogató terhek nyomása alatt kezdjen munkához” – hangoztatta Horn Gyula.

Befejezésül kijelentette: „Ez a demokrácia ma még támogatásra szorul. Bízom abban, hogy problémáinkat nem egyszerűen pénzügyi kérdésként kezelik. Bízom abban, hogy a gazdaság és politika kölcsönös erőjátékában a hosszú távú stratégiát részesítik előnyben.”

Vasútállomásnak csúfolta a köznyelv

Kulturális központ – sajnos még kuriózumként

Balassagyarmat visszaköveteli eltörölt arcát

Három önállóan működő intézmény egy épületen belül

Balassagyarmaton azóta fájlalják a megyei státusz elvesztését, amióta 1950-ben a hasonló gyökerek nélküli Salgótarjánra ruházták ezt a címet. Mondják ma is, hogy kispolgári, klerikális szellemét emlegették egészen mostanáig, ezért évtizedeken keresztül inkább csak elvittek innen, nemhogy gyarapították volna a várost. Ebből a mostoha szerepből táplálkozott az állandó rivalizálás a történelmére büszke Balassagyarmat és a szocialista homományával fölé emelkedő Tarján között. A húsz ezres lélekszámú Gyarmaton joggal sérelmezték, hogy hosszú ideig a pénz széles csatornán zúdult a megyeszékhelyre és alig észrevehetően csörgedezett a kisvárosba. Ezért érdekes és érdemel említést Balassagyarmat országosan is kuriózumnak számító kulturális központja. Amit már az ínséges esztendő beálltával emeltek és ha egy az egyben adaptálni nem is célszerű, hasznos ötlettel szolgálhat másutt.

Régóta gondot és fejtörést okozott a városkában, hogy 300 embert egy helyütt nem tudtak leültetni. A kultúrház kamaraterme, de még a mozi sem volt elég tágas a húsz ezres településen. Többszöri nekiveselkedés után 1984-ben vágtak az erőn felüli vállalkozásba. Egyedül természetesen nem birkózott volna meg a város, a Művelődési, az Építési és Városfejlesztési Minisztériummal, a megyei tanáccsal közösen lehetett esély a megvalósításra. Az is nyilvánvaló volt, hogy ha a kultúra, a közművelődés kényserhelyzetét nem mozdítják is, az 1988–89-es évre megoldást kell találni a demográfiai hullámmal érkező nagy létszámú középiskolás korosztálynak. Erre a Balassi gimnázium és a katonai kollégium sem elegendő. Utóbbi pedig igazán előkelő, patinás épületben székel, az egykori megyeházán okítják a leendő tiszteket, honvédelmi szakembereket. Joggal vetődött fel a kérdés, a hadsereg, a honvédelmi költségek kurtításával, meddig maradnak használói a történelmi falaknak?

A város vezetői erre választ még nem kaptak, mondja dr. Győri Sándor tanácselnök, ellenben nem feledkezhetünk meg arról, hogy a város az 1985 évi épület átadással jól járt. Az egykor jó állagú megyeháza az ötvenes évektől helyet adott szociális otthonnak, ruhagyárnak, lerakták és semmit nem költöttek rá. A 130 milliós felújításra soha nem lett volna helyben pénz. Ezt az épületet a városból elvinni nem lehet, kiállításokat, rendezvényeket tartanak itt, sőt Balassi Gimnázium 4 tanterem építéséhez is hozzájárult a honvédelmi tárca. Akkor is a helyiek profitálnak, ha a kollégiumot felszámolják, és mert a megyében nincsen felsőoktatás, esetleg kihelyezett tagozatként, önálló karként indulhatna képzés a határszélen. De ez egy másik történet.

A Mikszáth Kálmán művelődési központot úgy álmodták meg, hogy a

település szíve, kulturális központja legyen. Minden város lakó tudja, hogy van hova mennie kikapcsolódni, tanulni, sportolni, szórakozni. A Renholcz Péter tervezte épületegyüttes ugyanis magába foglalja a művelődési házat kamara teremmel, 12 tantermes gimnáziumot négy, a közművelődéssel közösen használható műhelyteremmel, tanulószobákkal 400 adagos konyhával, étteremmel, könyvtárral. Ez az augusztus végén elkészült első ütem a tervek szerint kiegészül a jövőben tornateremmel, uszodával, nagy színházteremmel. Nagyszerű és szokatlan megoldás, hogy a továbbépítéssel nem zavarják a már meglévő egységek működését, igaz a közeljövőben ez nem is lenne reális veszély. A tanács elnöke korántsem pesszimista, amikor úgy vélekedik, hogy belátható időn belül továbblépés nem lesz. Nincs pénz. Legfeljebb egyetlen egységre, márpedig a többség tornateremre szavaz. Ez a logikus, bár a városvezető szíve az uszodához húz, hiszen a városból Salgótarjánba hordják úszni a gyerekeket.

Persze így is elégedettek a sok „vihart” átvészelt létesítménnyel. Kétszer

A városhoz kötődő Szabó Lőrinc
Id. Szabó István alkotása

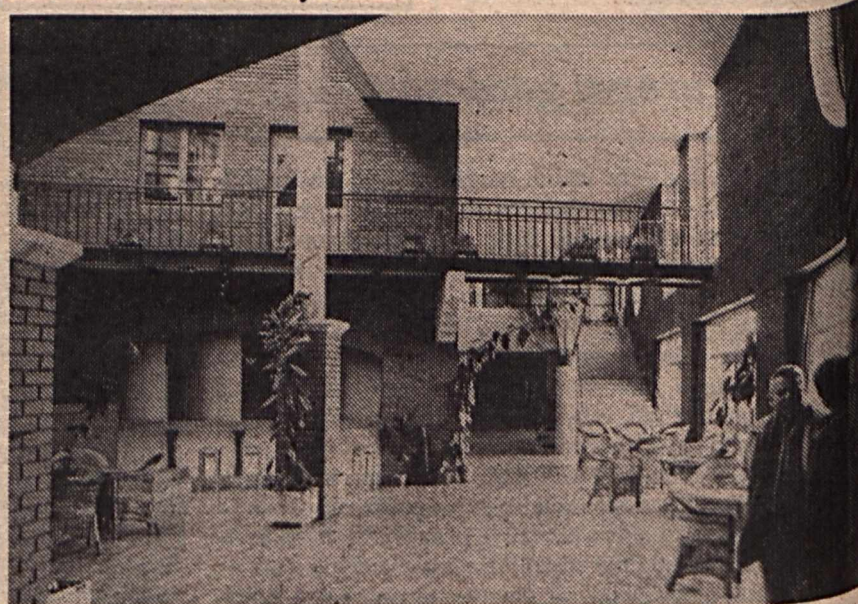
ragaszkodtak a pályázat meghirdetésének, az általuk választott kedvező ajánlatot ugyanis az ÉVM piacfelügyelet nem fogadta el, a 140 milliós kiegészítői árajánlat után 180 millióval vált kivitelezővé a Nógrád megyei Tanács Építőipari Vállalat. Az áremelkedés és az egyéves kéresek 220 millióra tornázta a bekerülési költséget. Ráadásul a „magyar technológiával” tárolt vörös klingertégla ez idő alatt átnedvesedett és már az átadáskor színevesztetten csúfolkodott. Nem véletlenül nevezte az örök bizalmatlan közvélemény vasútállomásnak, lovardának a központot, egészen addig, amíg belakhatták a helyiek. Elsősorban ötletes és a funkciót szolgáló termegoldásaival, kis tereivel, galériákkal, hatalmas üvegfalakkal, jól elhelyezett tetőablakkal otthonosság érzetét kelti a belépőben.

A dolog egyetlen szépséghibája: egyedi és kuriózum. Ámulni kell praktikusságán, esztétikus küllemén. Sajnos nem ehhez szoktunk.

Takács Zsuzsanna
Kapfinger András felvételei

Végre méltó helyen a 95 ezer
kötetes városi könyvtár

Otthonos környezet a művelődési házba lépve

A nyugdíjak emeléséről

A Társadalombiztosítási Alap január elsejétől átveszi az egészségügyi szolgáltatások köréből a gyógyító-megelőző ellátás finanszírozását, ugyanakkor március 31-től a családi pótlékot az állami költségvetés finanszírozza. Ezt a cserét az Országgyűlés társadalombiztosítási bizottsága feltételekkel elfogadta szerdai ülésén. A Társadalombiztosítási Alap jövőre tervezett bevétele 347 milliárd forint.

A kiadások jórésze a nyugdíjak, a három havi családi pótlék, a GYES, a GYED fedezésére, illetve azok összegének emelésére szolgál.

Felvetődött az is: szükség van-e egyáltalán ilyen mértékű, összesen 53 százalékos társadalombiztosítási járulékok fizetésére, ha már az idej szufficit is 29 milliárd forint.

Sokan keveselték a költségvetésben szereplő kompenzációt, hangsúlyozva, hogy ismét a gyermekes családok járnak rosszul. Elhangzott olyan vélemény is, hogy ha ezentúl a családi pótlékot az állami költségvetés finanszírozza, az a lehető legrosszabb megoldás. Egyesek szerint a teljes bérliberálissal ismételtlen a nyugdíjasok életszínvonala romlik nagy mértékben, s a fogyasztáscsökkentés igazságosabb elosztását igényelték.

A bizottság állást foglalt a nyugdíj-emelések mértékéről. A parlament elé kerülő javaslatok szerint az 1975 előtti megállapított 6000 forint alatti nyugdíjakat 1050, a 6000–10 000 forint közöttiiket 900, a 10 ezer forint fölöttieket 800 forinttal; az 1975–1980 között megállapított 6000 forint alatti nyugdíjakat 850, a 6–10 ezer forint közöttieket 700, a 10 ezer forint fölöttieket 600 forinttal; az 1980–1985 között megállapított 6000 forint alatti nyugdíjakat 750, a 6–10 ezer forint közöttieket 600, a 10 ezer forint fölöttieket 500 forinttal emeljék.

Végül az 1985 után megállapított 6000 forint alatti nyugdíjakat 550, a 6–10 ezer forint közöttieket 400, a 10 ezer forint fölöttieket 300 forinttal növeljék.

Megállapodott a bizottság abban is, hogy a 20 ezer forint fölötti nyugdíjakat egységesen 200 forinttal emeljék.

(MTI)

Lemond, felosztja önmagát...

Újabb variáció a témára

A parlament a decemberi ülészakán döntsön arról, hogy lerövidíti megbízatásának idejét, mandátuma lejártának időpontját viszont március egyik napjában határozza meg – ez az országgyűlési állandó bizottságok vezetőinek javaslata. Ez immár a harmadik változat a Parlament feloszlásának kérdésében.

Az elmúlt időszakban az Országgyűlés feloszlásáról zajló vitában két markáns álláspont vált ismertté. Az egyik, hogy a plénum még a decemberi ülészakán mondja ki feloszlását, és az ideiglenes köztársasági elnök március második felére tűzze ki a választásokat. A másik álláspont képviselői azt szorgalmazzák, hogy a jelenlegi Országgyűlés mandátumának lejártáig, június 8-ig működjen tovább, s csak ezt követően a kora nyárra, esetleg ősz elejére tűzzék ki a képviselőválasztásokat. Mindkét megoldásban választ kell azonban adni a Parlament további működésének mi-kéntjére.

A bizottsági vezetők javaslata jogi megoldást kínál erre a dilemmára – mondotta Soltész István, a Ház főtitkára Csoknyay Editnek, az MTI munkatársának adott nyilatkozatában. Alkotmányos értelemben ugyan nincs akadálya annak, hogy a feloszlott parlament továbbra is változatlan jogokkal hozzon döntéseket, politikai szempontból viszont megkérdőjelezhető – s érzékelhetően meg is kérdőjelezzük – egy önmaga feloszlását kimondó parlament kompetenciáját. Kifejtette, hogy az Országgyűlés mandátuma akkor járhat le, ha megbízatásának ideje letelik; ha az államfő – amennyiben megvan rá a jogköre – feloszlattja, vagy ha önmaga mondja ki feloszlását. Ez a három lehetőség nem újkeletű, mint ahogy az alkotmány és a választójogi törvény azon rendelkezései sem: ha a Parlament mandátuma, megbízatása bármely okból lejár, három hónapon belül új Országgyűlést kell választani. A szavazás napja előtt 90 nappal pedig a köztársasági elnöknek ki kell tűznie a választásokat.

A kérdés tehát az: a mandátum lejártának és a választások kiírásának időpontja összefügg-e egymással? E kérdés-

re a válasz az – mutatott rá Soltész István –, hogy ha az Országgyűlés nem rövidíti le megbízatása idejét, akkor június 8-a előtti időpontra nem lehet kiírni a választásokat. Ha ezt a köztársasági elnök a Parlament akarata nélkül mégis megtenné, akkor megsértené az Országgyűlés szuverenitását.

Az Országgyűlés tehát szuverén módon határozhatja meg mandátuma lejártának időpontját. Egyetlen jogszabály sem korlátozza abban, hogy a plénum a decemberi ülészakán kimondja feloszlásának tényét, és meghatározza: ez a döntése mikor lép érvénybe.

Soltész István annak a véleményének adott hangot: lehetővé kell tenni, hogy a választásokat egy politikai megállapodásokon nyugvó időpontban tartsák meg. Ha pedig ez az időpont esetleg március 18-a, akkor a parlamentnek ezt legalább valamelyest megelőző napot kell megjelölnie megbízatása lejártának dátumaként. S ily módon már decemberben ki lehet tűznie, akár március 18-ára, a választásokat.

A Ház főtitkára kifejtette azt is: ha az Országgyűlés március elején feloszlik, nem valószínű, hogy abban a hónapban, a választási kampány hajrájában még ülést kívánna tartani. Ez viszont korlátozza a kormány működését is, hiszen attól fogva a kormány csak saját hatáskörében hozhat döntéseket. A kormány mandátuma viszont a parlament feloszlásával nem jár le, jogi értelemben az az új kormány megalkakulásáig tart. A politikai szempontokat figyelembe véve azonban mérlegelés kérdése, hogy mit vállal még a jelenlegi kormány, netán ügyvivő testületként működik tovább – hangoztatta.

Ha viszont ez a kormány bármilyen okból lemondana, az a törvény szerint azt jelentené, hogy 40 napon belül, még a jelenlegi Országgyűlésnek kellene új kormányt választania. Ugyanez lehet a következménye annak is, ha a kormány bizalmi kérdésként kezeli például a költségvetés elfogadását. Ez esetben ugyanis a költségvetés elvetése azt eredményezné, hogy a Parlament felmentené hivatalából a kormányt. (MTI)

Népszámlálás

A népszámlálás úgynevezett eszmei időpontja 1990. január 1-jén 0 óra. A felmérés az ekkori állapotot rögzíti. A számlálóbiztosok január 2. és február 3. között keresik fel az állampolgárokat. Akik esetleg valami okból kimaradnak, azoknak az adatait február 20-ig írják össze. A módszerek különbözőek lehetnek, saját kezűleg is ki lehet tölteni a kérdőíveket, esetleg a számlálóbiztos segítségével, de kérésre a KSH megbízottja tölti ki a megfelelő rubrikákat a válaszok alapján.

Kodály Zoltán születésnapján

Jubileumi koncert Pécssett

A 40. évfordulóját ünneplő Janus Pannonius Tudományegyetem Enekzenéi Tanszéke és a 40 éves Pécsi Egyetemi Kórus 1989. december 16-án, szombaton este 6 órakor Pécssett, a Liszt Ferenc Hangversenyteremben Jubileumi Koncertet rendez egykor végzett ének szakos hallgatói közreműködésével, melyre a volt tanítványokat és a város zenekedvelő polgárait szeretettel meghívják.

Tillai Aurélt, a jubiláló kórus vezetőjét kérdeztem meg a koncertről.

– Úgy gondoltuk, rendhagyó módon ünnepezzük meg a negyvenéves évfordulót. A már végzett nevesebb tanítványaink közül azokat kértük fel szereplésre, akik Pécssett, vagy Pécs környékén működnek, hogy reprezentálják az itt folyó oktatást. Büszkeséggel tölt el bennünket, hogy tanítványaink közül nem csekély számban kerültek ki a zenepedagógia területén kimagasló eredményeket elért tanárok.

– Gondolom a 40 év számos emlékezetes élménnyel ajándékozta meg a kórust.

– Igen. Kodály Zoltán többször ellátogatott hozzánk, itt járt a 10 éves évfordulónkon is, s a Liszt Ferenc előadása után feljött közénk a színpadra gratulálni. Bárdos Lajossal

szintén bensőséges kapcsolatunk alakult ki, nemcsak azért, mert megszolgáltuk a műveit, hanem mert maga is tanított bennünket. Számos belföldi és csodálatos külföldi vendégszereplésben volt részünk. Csak példaként említek néhányat. Pilsen, Neerpelt, svájci kórushangverseny, két BBC 1. díj, goriziai siker, hangverseny a keszthelyi múzeumban.

– Izeltűl említsen néhány művet a koncert repertoárjából!

– Bárdos: Magos a ruta fa c. művét a Kodály Gimnázium Bartók leánykara adja elő Kertész Attila vezetésével; Kodály: 114. Genfi zsoltrát a Komlói Pedagógus Kórus szólaltatja meg dr. Szabó Szabolcs vezényletével; s a jubileumi koncert zárószámaként Kodály: Budavári Te Deum-ját hallhatja a közönség az Egyetemi Kórus, zenekar és szólisták előadásában.

Még mielőtt elfelejteném ugyanaznap délelőtt 11 órakor a Janus Pannonius Tudományegyetem Tanárképző kar mozitermében (főiskola díszterme) az egykori ének szakos hallgatók és tanáraik tartanak találkozót meghívott együttesek és volt növendékek műsorának keretében.

Cseke Hajnalka

Virrasztás Tökés Lászlóért

Híve sokaságát hívta december 15-ére a temesvári református templomba Tökés László lelkész. E napon ugyanis újabb rendőri zaklatás várható... A nyolc hónapja tartó szegyeteljes hadjárat ellen, az elnyomott erdélyi kisebbség alapvető emberi jogaiért békés demonstrációra hívunk minden egerszegi honfitársunkat. Pénteken este 7 órától szombaton reggel 7 óráig éjszakai virrasztás lesz Zalaegerszegen, a Ságvári utcai református templomban Tökés László lelkészért és sors-társaiért... A virrasztáson a megyeszékhelyi katolikus és evangélikus egyház lelkesen részt vesznek, a különböző programok kétóránként váltják egymást. A virrasztókat meleg tea várja, s a templom előtt együttérzésünktől indítva, tiltakozva mindenfajta elnyomás ellen gyertyát gyújtunk.

Várunk mindenkit a virrasztásra. Ezen az éjszakan kezdeményezésünkhöz csatlakozva a szabaddemokraták szervezésében hasonló esemény megrendezésére kerül sor Zala megyében Keszthelyen, Zalaszentgróton és Nagykanizsán is.

Szabad Demokraták Szövetségének Zalaegerszegi Csoportja

A Munkanélküliség várható alakulása

Jövőre az ÁBMH még nem tart százszáz munkanélküliségtől. A munka nélkül maradók viszont mindenképpen számíthatnak segítségre. Németh Miklós miniszterelnök a közelmúltban bejelentette: a rubelelszámolású export erőteljes csökkentése miatt néhány hónapon belül a munkanélküliek száma elérheti a százszázat. A nagyarányú munkanélküliség irányába hat az is, hogy gyorsították a veszteséges vállalatok felszámolásának ütemét.

Az ÁBMH a segélyezésen kívül támogatja az átképzést, a munkanélküliek igénybe vehetik a megemelt, 400 ezer forintos újrakezdési, pályakezdő-kölcsönt. Hozzájárulnak a munkahelyteremtő fejlesztésekhez is. Bizonyos kritikus körzetekben több más támogatási forma is rendelkezésre áll. Az Országos Érdekegyeztető Tanács akkor minősíthet egy vagy több gazdálkodó egységet kritikus körzetnek, ha az adott helyen legalább ezer munkahely szűnik meg, s e dolgozók 25 százaléka nem tud elhelyezkedni. Ilyen körzettel minősíthetik azt a területet is, ahol a segélyezett munkanélküliek száma az aktív keresőkhöz képest eléri az 5 százalékot. Az ilyen kritikus körzetekben a dolgozók igénybe vehetik a maximálisan 24 havi átlagkeresetet jelentő állami végkielégítést, az 500 ezer forintos áttelepülési kölcsönt. A végkielégítést kiegészíthetik a már említett 400 ezer forintos vállalkozói hitellel. A kritikus körzetekben igényelhető a 200 ezer forintos, műhelyben vagy technikai eszközökben megnyilvánuló juttatás is. A foglalkoztatási alapot az 1990-es költségvetésben az 1989-es 2,4 milliárdról 8 milliárd forintra növelik. Ez látszólag igen nagy különbség, viszont a foglalkoztatási alapról – az előzetes becslések szerint – csak körülbelül 4,5 milliárd használható majd a korábbi célokra. A fennmaradó részből a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatását kell majd támogatni.

Karácsonyi vásár

A BNV „F” pavilonjában karácsonyi vásárt rendezett a HUNGEXPO. A reklámok csábító ajánlatainak bedőlve magam is kíváncsian indultam a jó vásárlási lehetőséget kihasználó.

Megérkezve a területre feltűnt, hogy a kifelé igyekvőknel nem láttam megtömött szatyrokat, örömteli mosolyt az arcokon... Az „F” pavilonba érve pedig egyenesen lecsújtó látvány fogadott. Illetve látványnak nem is nevezném, hiszen csökkentett belső világítással, a terem nagyságához mérten igen ritkán felállított pavilonokkal és szegényes választékkal találkoztam. Karácsonyi hangulatnak nyoma sem volt. Dobogó diszkó-zene, félrészeg árusok, pult mögött dohányzó és egymásközt jól elbeszélgető eladók nem emlékeztettek a karácsonyi ünnepére. Magamat szidtam leginkább a látottakon felháborodva. Miért is hiszek el mindent a reklámoknak? S miért kell nekem Nyugaton úgy körülnézni, hogy az ott látottakra emlékezem is?

Nem tudom mennyivel emelte volna a költségeket, ha rendes karácsonyi dekorációkkal ékesítették volna fel az „F” pavilont, a világítást sem spórolták volna eny-

nyire? És ne adj isten az ünnepre emlékeztető dallamok csengtek volna a vásárló fölébe? Sajnos azonban mindebből semmi sem volt itt. Csupán a bővli, melyet épp úgy megtalálunk a vidéki vásároknak, mint a főváros reklámozott karácsonyi bevásárló központjában...

Vajon hány efféle bíráló kell még, hogy valóban az ünnephez méltó lehessen a készülődés is? Kulturáltan is lehet jó boltot csinálni. Csupán szeretni kell a vásárlókat (is).

(stoffán)

A pénzügyminiszter szerdától megemeli a költségvetés által a jövőben kibocsátandó kincstárjegyek kamatát. Három hónapra bruttó évi kamat 22 százalék, hat hónapra bruttó évi kamat 23 százalék, kilenc hónapra bruttó évi kamat 24 százalék. A kamattöbblet után a kincstárjegyek tulajdonosainak forrásadót kell fizetniük. A kincstárjegyek visszafizetését az állam garantálja. Ezeket az állami értékpapírokat beföldi magánszemélyek, közületek, gazdálkodó szervezetek és jogi személyek egyaránt megvásárolhatják. A költségvetés 10 ezer, 100 ezer és egymillió forint címletű értékpapírokat bocsát ki.

„Minden tulajdonforma kapjon esélyt a termelésben!” – olvasható a Magyar Néppárt tüzparancsolatának 3. parancsolataként. Agrárpolitikai elképzeléseik részleteiről Márton Jánossal, a párt elnökével beszélgettünk.

– A kaotikus politikai helyzetben egyidőben védik és támadják a magyar mezőgazdaságot. A harsány megfogalmazások helyenként tartalmaznak igazságot, máskor viszont megalapozatlanok. Hogyan ítéli meg Ön a helyzetet?

– A magyar mezőgazdaság az elmúlt évtizedek kapkodó és felülről vezérelt agrárpolitikájának következményeként rendkívül leromlott, a legutóbbi időben ugyanez jellemző a mezőgazdaság társadalmi helyzetére is. Itt lett a legélesebb a tulajdoni csata, az államosított, illetőleg a szövetkezeti kollektívizált föld újraosztásának az igénye. Ez utóbbi ugyan társadalmi méretű akcióvá vált, de ezt a gyakorlat vonatkozva, késve követi. Mára tehát az a helyzet alakult ki, hogy a társadalmi vitának nincs egyértelmű eredménye, de a bizonytalanságot már sikerült megteremteni. Az eddigi csatározásoknak a legfőbb vesztese mint népgazdasági ágazat a mezőgazdaság. A politika igyekszik egyensúlyozni, s például az 1990-es adórendszer látszólag nem sokat rontott a mezőgazdaság helyzetén. Látszólag, hiszen az adó csökkent, de ennél jobban csökkent a költségvetési juttatás. Mindezzel egyidőben erősödött az a rendkívül káros szemlélet, hogy a mezőgazdaság nem igényel költségvetési juttatást. Ez egyszerűen tarthatatlan, és erre egész Európában nincs példa.

– A mezőgazdaság ökonómiai, társadalmi és politikai helyzetének romlása tehát egyértelmű, amit – e tényeket elfogadva – az ágazati érdekképviselet nem tudott megakadályozni.

– Az érdekképviselet nem akadályozhatta meg a romlást, hiszen az ellentmondások erősödésével egyidőben maga az érdekképviselet is szétesett. Nincs ereje a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsának, az Állami Gazdaságok Országos Egyesü-

A bizonytalanságot már sikerült megteremteni

lésének, a Magyar Gazdasági Kamara agráragazatának az érdekek kellő védelméhez, a szaporodó számú egyéni gazdaságoknak pedig nincs is érdekképviseletük.

Ezt a szétesett állapotot jól felismerték az újonnan alakuló pártok, mint a Magyar Demokrata Fórum, Magyar Néppárt, a Független Kisgazda-Földmunkás- és Polgári Párt, a Keresztény Demokrata Néppárt a falut akarja megnyerni, de van agrárprogramja a Szabad Demokraták Szövetségének és a Magyar Szocialista Pártnak is. Úgy tűnik, hogy miközben a mezőgazdaság helyzete romlik, a politikai pártok magukhoz akarják édesgetni a falusi népeséget.

– Az új agrárpolitika kialakításában a föld, mint a mezőgazdaság termelőeszköze, mint tulajdon nem kerülhető meg. Mi a Magyar Néppárt álláspontja ebben a kérdésben?

– Az alapállásunk az, hogy a földtulajdon és annak minden változata önkormányzat keretében dőljön el. Ha a föld bérletbe vagy magánkézbe kerül, értéket kap, következésképpen a mezőgazdasági termékek áralkotó tényezőjévé válik. Ha valós értékén kezeljük a földet, nem a spekuláció dominál.

– Az országgyűlés októberi ülésén Ön interpellált azért, hogy a településeken földügyi bizottságokat hozzanak létre, amelyek békés úton segítik a tulajdonrendezést, mi ezek célja?

– Az önkormányzati elképzelések gyakorlati megvalósulását szolgálja. A földügyi bizottságok révén valóságos képet lehetne nyerni a földigénylőkről, gondolkodásmódjukról, s ennek alapján lehetne szervezni igényeik kielégítését. Megközelítően 60–70 ezer család van, amely szívesen vállalkozna agrártermelésre, de a földjük hiányzik hozzá. Vannak olyan, főként faluról elszármazott városiakok,

akik már nem művelnék meg örökségüket, de bérbeadási szándékkal visszakövetelik azt. Természetesen arra már gondolni sem lehet, hogy ugyanazt a parcellát kapják vissza, amelyiket 30–40 éve bevitték a szövetkezetbe. Elszámolni csak a bevitt föld aranykorona-értéke szerint lehetséges.

– Az utóbbi hetek egyik legvitatottabb agrárkérdése, hogy a kormány bevezeti a mezőgazdasági termékek szabad árát. Alig ismert az intézkedés, máris sokan támadják. Ön hogyan vélekedik erről?

– A mezőgazdasági termékek szabad ára a társadalom kábitása. Azzal érvelnek, hogy jól jár a termelő, hiszen az árban elismertetheti valós költségeit, jól jár a fogyasztó is, mert a termelő versenyez érte, s ez egyben kordában tartja az árakat. Ez egy leegyszerűsített elmélet, hozzá hasonló gyakorlat alig van a világon. A mezőgazdasági termékek árait ugyanis közvetlenül vagy közvetett módon szinte mindenütt szabályozzák. A szabad ár következtében csak akkor érvényesülhet, ha annak megfelelő a gazdasági és társadalmi környezet is. Ez utóbbi Magyarországon nincs meg. Gondoljunk csak példaként a bérek tartására. Bonyolulttá teszi a helyzetet az is, hogy a hazai szabad árak egyik következménye az import liberalizációja. Am a fejlett országokban az agrárárak a gazdaság erejétől is függenek, nemcsak a termelés költségeitől. Ha az import révén támogatott áru kerül a magyar piacra, akkor mesterségesen alacsonyan tartott, úgynevezett plafonárak jöhetnek létre. Ha ez bekövetkezik, akkor a liberalizált import és a szabad ár együttesen teszi tönkre a hazai piacot.

– Nagy vívmánya a mezőgazdasági kistermelésnek a kedvezményezett adó. Fenntartható-e ez a jövőben?

– A kistermelés adórendszerét még akkor dolgozták ki, amikor a nagyüzem a kistermelők mögött állt, és valóban kis mértékben termeltek az emberek. E helyzetben az 500 000 forintos árbevételig érthető volt az adómentesség. Ha azonban a kistermelés helyett az egyéni gazdálkodás erősödik, 10–20 hektáron termelhetnek a gazdaságok, nyilvánvaló, hogy nem tartható a kistermelésre vonatkozó adórendszer sem. Elkerülhetetlenné válik, hogy a termelési méretekre jellemző adórendszer alakuljon ki.

– A mezőgazdasági tulajdonviszonyok átrendeződésével megváltozik a falut jórészt fenntartó gazdasági struktúra is. Milyen lesz a mezőgazdaság és a falu kapcsolata?

– Már készül az önkormányzati törvény, ennek elfogadásával megváltozik a falusi élet; pezsgőbb szellem uralkodik majd. Gazdaságilag is átrendeződik a falu, új egzisztenciális alakulnak ki, elsősorban a szolgáltatásban. Bizonyos, hogy a mezőgazdaságban csökken a foglalkoztatottság. A jelenlegi termelési méretek nem képesek ekkora agrárnépességet eltartani, mint a mostani.

– Az önkormányzatra alapozott tulajdonreform teljesen újrendezheti a jelenlegi struktúrákat. Milyennek képzelhető el a szövetkezeti jövő?

– Meggyőződésem, hogy az igazi szövetkezeteknek van jövőjük. Az igazi szövetkezetet értem, hogy a szövetkezet érdemben a tagságé, a többség demokratikusan dönt saját jövőjéről. Eddig sem a szövetkezeti gondolat volt a baj, hiszen a szövetkezetek az egész világon működnek, s jól megélik. A magyar szövetkezeti gyakorlat volt ellentmondásos, amelyben nem érvényesülhettek a szövetkezeti gondolat eredeti jegyei. A magyar termelőszövetkezeti mozgalom a szövetkezeteknek egy államosított válfaja. Ezen kell változtatni, a tagság kezébe adni a döntéseket, hiszen ott van a legjobb helyen.

V. Farkas József

„A hazugságot avatják” rendd?

Egy éhségstrájk anatómiája

A hétköznapi ember kiszolgáltatottsága, a „törvények” lényegének megismerhetetlensége, ennek következtében a kiszolgáltatottság, az érthetetlen, a misztikus hatalom előtt – a prágai születésű regényíró: Franz Kafka központi problémája. A per című művének hőse, K., egy bank cégvezetője, nem ismerte ki magát az ellene irányuló eljárás szövevényeiben. Igazának bizonyítására tett igyekezete meddő maradt, kudarcot vallott, hisz kiismerhetetlen, irracionálissá váló erők irányították sorsát. „A hazugságot avatják világrendd?” – fogalmazza meg végül is Kafka, mintegy konklúzióként.

Kísértetiesen hasonló kálváriát jár(t) végig, s még nem is a századelő Csehországában (!) Schneider János, az Állami Biztosító bonyhádi fiókjának vezetője, amióta 1987-ben, a Bonyhád Bank u. 3. sz. alatti családi házas ingatlanát kisajátították.

„A kisajátítási határozat törvényt sértő”

– A kisajátításra – kezd a kálvária letelejének történetével, az idegrendszerében és fizikai állapotában is megromlott állapotú fiókvezető – 1987-ben került sor, a helyi kórház rekonstrukciójával összefüggésben. Fellebbezési kérelmünket a Tolna Megyei Tanács V. B. igazgatási osztálya elutasította. A jogszabályok további tanulmányozása után kiderült, hogy felülvizsgálati kérelem előterjesztésére van mód. Ezt a korábbiak szerint előterjesztettem, de döntés még a mai napig sincs. Előadtam, hogy a kisajátító tanács birtokában semmiféle rekonstrukciós terv nincs, amely az ingatlan felhasználásával számolna. Igaz, a napokban előkerült egy 1979-es tanulmányterv, amely erre tesz javaslatot. A tanulmányterv azonban nem azonos egy rekonstrukciós tervvel. Van viszont az Egészségügyi Minisztériumnak egy (tudtommal létező) tanulmányterve, amely a bonyhádi kórház megszűnésével számolt! Ezt látszik megerősíteni a Tolna Megyei Tanács 1989. márciusi tanácsülésének jegyzőkönyve (saját szememmel olvastam!), amely kimondja, hogy „a bonyhádi kórház a tamási kórház elkészültéig marad fenn.” Ugy értem, ezt sem kell kommentálnom?! Ismereteim szerint éppen a kihasználatlansága miatt a közelmúltban 40 ágyat számoltak fel. A Tolna Megyei Népújság 1989. november 30-i számában egy elismert orvos kifakadását olvashatuk, miszerint pénz nincs, de a pocskolós változatlanul folyik. Példaként hangzott el a bonyhádi (!) kórház új műtője és sterilizálója is többek között.

– A felsoroltak igen meggyőzően hangzottak, nem szólna most mégis a kisajátított ingatlan sorsáról? Azt mire hasznosította az illetékes?

– 1989. november elejéig (a kisajátítás jogerős bírói ítéletét 1988 nyarán datálták!) teljesen üresen állt! De talán a látszatért, a felülvizsgálati kérelem kézhezvétele után került bele két szék és két asztal. Ezek után és összességében számomra egyértelművé vált, hogy a kisajátítás elkapkodott, rossz-hiszemű döntés volt, egy egészen más, de számomra nem közérdekű cél érdekében.

– Schneider úr, eléggé megalapozottnak és jogilag igazolhatónak tartja a fent elhangzottakat?

– Egyértelműen. Sőt, ez ügyben és ilyen tényeken nyugvón kerestem fel levélben, a Tolna Megyei Tanács V. B. titkárát is, akit arról is tájékoztattam, hogy a Belügyminisztérium Önkormányzati és Igazgatási Főosztálya a 301–102/1989. sz., 1989. október 9-én kelt levelében értesített, hogy felülvizsgálati kérelmemet neki továbbították. Sajnálattal vettem tudomásul, hogy mind a mai napig nem hozta meg a döntést, noha az ügyben már közbülső lépések is történtek.

– Ha nem ütök, kérem, szólnon ezekről is.

– 1989. november 8-án, 14 órakor Dr. Farkas Lászlóval együtt jelentünk meg a Bonyhád Városi Tanács V. B. elnökénél, abból a célból, hogy ő is meggyőződjön arról, hogy a rekonstrukciós terv számol-e a Bonyhád Bank u. 3. sz. alatti ingatlanra. Ekkor Ezer Mihály, a tanács elnöke, elmondotta mindkettőnknek, hogy „valójában ilyen nincs”(!)

– Tudomásunk van róla, hogy ön 1989. november 18-án a Tolna Megyei Tanács általános elnökhelyettesével is megbeszélést folytatott a kisajátítási eljárás újbóli áttekintése és a kártalanítás ügyében. Sőt! Itt jelentette be azon szándékát is, hogy november 20-tól a dolgok függvényében éhségstrájkba kezd.

– Valóban. Az információik helytállóak. Ígéretet is kaptam arra, hogy nevezettek 1–2 napon belül peren kívüli egyezsége keresnek lehetőséget, szombati megbeszélésünk szellemében. A déli órákban behívtak az irodába, ahol is közölték, hogy peren kívüli egyezsége nincs mód. Ezek után éhségstrájkot kezdtem. Ugyanezen a napon az esti órában újra felkeresett a megyei tanács vb-elnöke és általános elnökhelyettese, azzal az ígéretükkel, hogy egy héten belül létrejöhet mégis egyfajta egyezség. Ennek az ígéretnek a birtokában korábbi szándékomtól (az éhségstrájk folytatásától) elálltam. Hiba volt!

– Ezek szerint az ügy mégsem vett népmesei fordulatot? Nevezetesen, mégsem fordult minden jóra?

– November 24-én megbeszélésre hívtak. Itt újra kiderült, hogy egyezségről szó sem lehet. Helyette kaptam egy 1979(!)-ben készült, a bonyhádi kórházra vonatkozó tanulmánytervmásolatot. Ez azonban, ahogy már fentebb utaltam rá, nem rekonstrukciós terv.

– Elhatárolva magam minden bizalmas közléstől, mendemondától és pletyka értékű információtól, amelyek az ügyet összefüggésbe kívánják hozni az ön újabb keletű, megnövekedett igényű anyagi követeléseivel, megkérdem, van ennek valóságalapja?

– Kérem, a december 4-én megfogalmazott és a Tolna Megyei Tanács titkárán kívül a Legfelsőbb Ügyészségnek is, valamint a Szekszárdi Városi Bíróságnak is megküldött levelem-

ből egyértelműen kitűnik. Ismételten kérem, az ebben foglaltak értelmében, az eredeti állapot visszaállítását. Azaz, adják vissza az ingatlan. Ez a továbbiakban semmiféle alku tárgyát se képezhesse.

Az eddigiek is csak a hivatal packázását, meglétét illusztrálták. Másfél éves tortúrámról ugyancsak az önök lapja számolt be korrekt részletességgel, így az ismétlést kizárandó, ettől most el is tekintenék. Iratútkányi levelezéssel, pro és kontra véleményekkel, biztató hangú és elmarasztaló élű, magán- és hivatali minősítésekkel felvértezve folytatom.

Folytatom küszködésemet az igazságért, még akkor is, ha per ma, még nem akarják az érintett magyar állampolgárokat felnőttek tekinteni. Vagy

talán sem felnőttek, sem magyarnak? Ez a hitegetési megoldás csak megerősítette bennem és ismerőseimben, hogy nemcsak a gazdasági-politikai válságból nem kerültünk ki, hanem mindinkább súlyosabb erkölcsi válságba jutottunk. Úgy tűnik fel, hogy az erkölcsi úr a nagyobb, és ezt nem mi (általán állampolgárok) okozzuk!

Erősen látszik már rajta, hogy ki-merült, de hitében, hogy valaha eljut a végső igazság elnyeréséig, töretlen. Történetei a békés hallgató számára Kleist: Kohlhaas Mihály-át asszociálják, aki mert egyszerre bírálja a hivatali önkényt, s keres bajaira orvoslást, maga akar igazságot szolgálni. De, hogy ilyen egy jogállamban még egyáltalán létezik (szükséges)?

Bayer Béla

Megfenyegettek!

Ez így történt! Igaz, nem a szokott, bevált módszerrel, névtelen levéllel vagy telefon útján. Sokkal erősebben – nyilvánosan. A rádión és a televízió keresztlül. Miniszterelnökünk tette ezt azzal, miszerint ha most nem fogadja el a minket képviselő parlamentünk a költségvetést, akkor aztán vége az országnak... akkor aztán... minden meg annyi nekünk... meg kész. Felhúzzhatjuk, illetve lehúzzhatjuk magunkat.

Ami számomra többek között zavaró. Az utóbbi időben minden tervezetet így vezettek be. Mondták először gyanánt, hogy nekünk létkérdés, ha nem lesz Jamburg, Nagymaros, atomerőmű, adótörvény, olefin, eocén meg mindenféle -cén program... és aztán lett nekünk minden... szóval valami mindig lett! Ezeket, és az eddigi költségvetéseket ugyanazok dolgozták ki, mint a mostanit. Eddig rengeteg alkalmuk volt eltalálni az igazit. Nem volt szerencsésük. Igaz, hogy nekünk sem. Ha nem jött be valami, akkor elvették, hozzáadták, betoldották és értelmezték. Az értelmezésről jut eszembe. Fodor István, Országgyűlésünk egyik főembere mondotta: „... A tervezet lakáskonceptiója mindenkit érzékenyen érint, hiszen mindenki lakik valahol”. Mostanság én abban látom a fő problémát, hogy egyre többen nem laknak sehhol. Persze, ha a képzeletbeli lakásfalakat kitoljuk a határig, akkor igaza van. Elvégre ez régi felfogás. Lásd a legvidámabb barakk kifejezést. (Most aztán nevetünk...) Hogy ehhez miért kell egy zavaros kiválasztás alapján egy megfoghatatlan felelősségű, többpártrendszerű testülettel konzultálni?

Hogy mindez nem is fenyegetés? Dehogynem! Főleg az igazi dialektika szerint előre bejelentett végkövetkeztetés. Idézet – „bármilyen történik is, a kormány nem mond le, a kormány a helyén marad.” AJJAJ!

Havrilla István

Belfegori játszmák a törvény nevében

Nem régen egy fél ország volt a szem- és fültanúja annak a frappáns jelenetnek, amikor a parlamentben a pénzügyminiszter a luxusgépkocsibehozatal azonnali 25%-os megadóztatására kelt felhatalmazást – ezt meg is kapta.

Mellé sorolom érdemben azt a dél-magyarországi lakosság legélesebb tiltakozására meghozott kormányrendeletet, amely végül is megtiltotta az élelmiszerek bizonyos körének – a helyi lakosság rovására – történő nagy mennyiségű kiharcolását az országból, ami, megjegyzem: más szomszédaink esetében is bevezetett gyakorlat fordított irányban?! Ugyancsak a meglepetésekkel bőven szolgáló őszi parlamenti ülészak felszólaló képviselői vetették fel – éppen a kormány részéről most fel-tárt „új” hárommilliárd dollár „ellen-tételeit” taglalva –, persze nem először és nem utoljára: miszerint az egyébként rámenősségeről ismert

APEH miért játssza meg az irgalmas szamaritánust a sok száz milliárdos „láthatatlan jövedelmek” iránt, amik az ilyen tekintetben könyörtelen USA-adóhatóságok nyomozómód-szerei szerint minden „Sherlock Holmes-i” agyafúrtság nélkül is nyomon követhetők? Alapvetően szarvas hiba lenne azt hinni, hogy ezeknek az öngyarmatosításból eredő jövedelmeknek pozitív szerepe van a magyar gazdaság átállításában; éppenhogy ellenkezőleg: szerepe csupán a közvélemény bizalmának eljátszásában van.

Azok a belfegori játszmák, melyek akadályozzák a bejelentett kormányintézkedések hatályos végrehajtását, s kihegyeztet demagógiával – mint jelen esetekben is destabilizálják a jogrend hitelképességét – különleges figyelmet követelnek meg a valós reformok elkövetéztetőit!

Hargitai István

1989. december 18-24-ig

Hétfő

KOSSUTH RÁDIÓ 8.05: Hangszemle. 8.20: A hét zeneműve. 8.50: A hét költője: Kormos István. 9.00-11.00: Napközben (Élő). 11.05: Hagyományápolók. 11.33: A kígyó pillantása Saulius Tomas Kondrotas regénye rádióra alkalmazva. 12.45: Házunk tája. A Falurádió műsora. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: A Sas patikától a Fabulonig. 14.25: Pót-fiók. 14.35: Kóruspódium. 15.00: Betlehemi állatok Déry Tibor novellája - ism. 15.23: Rólunk van szó! 15.29: Múlt és jelen a Mozart-klubban. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Éneklő ifjúság. 16.26: Nyitnikék postája. 17.00: Eco-mix. 17.30: Beszélgetés zenéről. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk. 19.41: Ugyanaz - másként. 19.50: Gong. 20.00: PAF-műsor. 20.53: Magyar Színház a két világháború között. II. Lajos király Szomorj Dezső színművének rádióváltozata. 22.00: Hírvilág. 22.30: Reger; Változatok és fűga egy Mozart-témára. 23.33: Lemezmúzeum.

PETŐFI RÁDIÓ 8.05: Rivaldafényben. Az örökzöld rock and roll. 9.05: Visszatérés a falvédőre Simonffy András novellája rádióra alkalmazva. 9.34: Záray Márta és Vámosi János énekel. 10.00: Magyarán szólva. 10.15: A francia szanzon ismeretlen arcai Catherine Ribiero. 11.05: Hogy tetszik lenni? Nyugdíjasok műsora. 11.35: Népszerű fűvószenészek. 12.10: Nóták. 12.53: Kis magyar néprajz. 13.05: Slágermúzeum. 14.00: Kettőtől öng... (Élő). 17.05: Kölyök-rádió. 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Vissza... Válogatás ifjúsági műsorokból. 19.35: Zenés játékokból. 19.50: Senki többet? Hamdászor! 21.05: Az év külföldi slágeréből. 22.00: Ez botrány? Bányai Gábor műsora. 23.10: Sporthíradó. 23.20: Slágerfilmek - filmslágerok. 0.05-0.14: Turok; Elégia a Károly városába emlékre (Budapesti Rézfűvós Együttes).

BARTÓK RÁDIÓ 9.10: Medea. Részletek Cherubini operájából. 9.55: Új kompakt lemezekből. 10.46: Bergeni Fesztivál 1989. 12.05: Szimfonikus zene. 13.00: Toll és mikrofon. 14.00: Operarészletek. 15.02: Paul Tortelier gondolkodik, Maria de la Pau és Robert Weisz zongorázik. 16.05: A Délnémet Rádió szimfonikus zenekarának hangversenye. 17.19: Decsényi János műveiből. 18.01: Romantikus kórusok. 18.30: Barokk kamarazene. 19.05: Reiner Frigyes vezényli a Chicagói Szimfonikus Zenekart. 20.00: Verdi: Falstaff Háromfelvonásos opera. Közben: Kérk virág. 21.05: Mihai Eminescu versei. 21.30: Az operaközvetítés folytatása. 22.20: Előadja a szerző. 23.03: Füstök Székely János novellája. 23.29: A hét zeneműve.

TV1 8.20: Képzőművészet. 8.25: Tévétoma nyugdíjasoknak. 8.30: A HÉT. 9.30: Delta. 9.55: Az Országházról jelentjük... 16.20: Hírek. 16.25: Déli videóújság. 16.35: Strí - Hírek román nyelven. 16.40: Három nap tévéműsora. 16.50: Perpetuum mobile. 17.40: Szám-adás. 17.55: Kalendárium 1989. 18.40: Reklám. 18.50: Esti mese. 19.00: Új cím-cím. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Ez + Az. 21.05: Reklám. 21.10: Az Országházról jelentjük... 21.40: Panoráma. 22.25: Unokáink is látni fogják... 23.05: Híradó 3.

TV2 17.00: Képzőművészet. 17.15: TV2. 17.45: Torpedó. Telefonos játék. 18.00: Hétfőn hatkor. 18.25: Gyerekeknek! 18.50: TV2. 19.00: A Forsyte Saga. Angol családregény. 19.53: TV2. 20.00: Körzeti tévéstudiók műsora. 20.55: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Telesport. Kb. 23.00: TV2. Napzárta.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Az albérlő. 9.30: Osztrák képek. 9.55: Akkoriban. 10.00: Iskolatév. 10.30: Találkozó Triesztben - Olasz tv-film. 12.00: Tiszelt ház. 13.00: Hírek. 13.05: Jogi esetek. 13.35: Héti körkép. 14.00: Lomtár - Larry, a hotelboy. 14.15: Batman - Akciófilmsorozat. 14.40: Praxis Bülowbogen. 15.35: Kum Kum. 16.00: An-tan-ténusz. 16.20: Mini színpad. 16.30: Vifzack. 16.55: Mini tv-híradó. 17.05: Janna. 17.35: Fény a sötétségbe. 18.00: Mi a szünidőben. 18.30: Testestül-lektestül. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sporthírek. 21.15: Hétfői sport. 21.15: Miami bűn - Krimisorozat. 23.10: Karácsonyi ajándék - Olasz filmszafra. 0.45: Hírek.

2. műsor: 16.50: Művészlexikon. 16.55: Akkoriban. 17.00: Találkozás az állatorvosnál. 17.30: Hársfa utca. 18.00: Az albérlő. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Két müncheni Hamburgban - Filmsorozat. 21.15: Schilling - Gazdasági magazin. 22.00: Tv-híradó 2. 22.25: A katolikus egyházpolitika

Ausztriában. 23.10: Vorarlbergi orgona Hongkongnak - Dokumentumfilm. 23.55: Hírek.

Kedd

KOSSUTH RÁDIÓ 8.05: Hangszemle. 8.20: Tér - idő. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00-11.00: Napközben (Élő). 11.05: Postabontás. 11.36: A kígyó pillantása Saulius Tomas Kondrotas regénye rádióra alkalmazva. 12.45: Világhírlap. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Poggyász. 14.35: Dzsesszmelódiák. 15.00: Ezredforduló. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Muzsikáló természet. 16.20: „Ég szülte földet, föld szülte fáját...” Az emberélet születéstől halálig. 2. rész: Boldogasszony ágya. 17.00: Szegény Yorick Kormos István versei. 17.10: A véges végtelen. 17.30: A Szabó család. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk - a zenéről. 19.40: Somorjai Paula népdalokat énekel. 19.50: Beszélni nehéz. 20.00: Lakás-helyzetek. Cigánytelepek. 20.30: Együttess és finálék operettek. 21.02: Nyugat-keleti átjáró. Géher István novella-szeminárium. 22.00: Hírvilág. 22.30: Széll György vezényli a Clevelandi Szimfonikus Zenekart. 23.30: Régi híres orosz énekesek. Leonyid Szobinov.

PETŐFI RÁDIÓ 8.05: Rivaldafényben. 9.05: Társalgó. 10.05: Operetkedvelőknek. 11.05: Kapaszkodó. 11.41: Ki kopog? A Gyermekrádió műsora. 12.10: Asztali muzsika. 13.05: Popzene sztereóban. 14.00: Tea hármásban. 15.05: Csúszforgalom (Élő). 17.05: Kata-posta. 17.30: Kamasz-panasz. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Talpalávaló. 19.30: Daráló. 20.00: „Rock mobil” - IV/1. 20.33: Barangolás régi hanglemek között. 21.05: Varázstábla. 21.15: „Nóta-só” - Erdélyi menekültek kívánságaiból. 22.17: Az ifjú király Oscar Wilde meséje rádióra alkalmazva. 23.10: Sporthíradó. 23.20: Rockzene CD-n. 0.03-0.14: Virágénekek.

BARTÓK RÁDIÓ 9.15: Purcell-művek. 9.40: Oleg Kagan (hegedű) és Vaszilij Lobanov (zongora) hangversenye a bécsi Mozart-teremben. Közben: 10.29: Fázott a lélek is. Legkedvesebb verseiből válogat: Bányai Gábor a Pécsi Nemzeti Színház művésze. 10.53: A hangversenyközvetítés folytatása. 11.40: Tánccok operákról. 12.05: Zenekari muzsika. 13.00: Rádiószínház. 14.12: Gerencsér Ferenc cimbalmozik. 14.39: Zenei Tükör. 15.08: Boieldieu: A fehér asszony. Háromfelvonásos opera. 17.25: Zenekari muzsika. 18.30: Na maternjem jetiku. A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.05: In der Muttersprache. A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.35: Kapcsoljuk a Zeneakadémia nagycsarnokát (Élő) A Bartók vonóségyes hangversenye. Közben: kb. 20.30: Kastélyból - példálul faluház. Ríporter: Mukics Ferenc. kb. 20.50: A hangversenyközvetítés folytatása. kb. 21.30: Szimfonikus tánccok. 21.45: Holnap közvetítjük. 22.00: Marilyn Home operáinak énekel. 22.30: Az Eugen Cicero - Pege Aladár - Ringo Hirt dzsessztűz játszók. 23.00: Holland Fesztivál '89.

TV1 8.00: Tévétoma nyugdíjasoknak. 8.05: Panoráma. 8.50: Képzőművészet. 8.55: Az Országházról jelentjük... 17.15: Hírek. 17.20: Pannon krónika. 17.30: Nachrichten - Hírek német nyelven. 17.35: Nas ekran. A pécsi körzeti stúdió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi magazinja. 18.05: Szám-adás. 18.20: RTV Közösségszolgálat. 18.30: A tenger. 19.00: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Életfogytiglan. Ausztrál kalandfilmsorozat. 20.50: Reklám. 20.55: Az Országházról jelentjük... 21.25: Stúdió '89. 22.10: A máltai szeretetszolgálat. 22.35: Híradó 3.

TV2 17.00: Képzőművészet. 17.15: TV2. 17.45: Torpedó. Telefonos játék. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.46: TV2. 19.00: Jakob és Adele. NSZK tévéfilm. 19.59: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Napzárta. 22.15: A gagman. Csehszlovák komédiáisorozat. 22.45: Szimultán. Kb. 23.30: TV2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Az albérlő. 9.30: Angol nyelvtanfolyam kezdőknek. 10.00: Iskolatév. 10.30: Négy lány a Wachauból - NSZK film. 12.05: Hétfői sport. 13.00: Hírek. 13.10: Mi a szünidőben. 13.40: Zenedoboz. 13.50: Az állatok Paradicsomai - Az állatok királya. 14.15: Batman - Akciófilmsorozat. 14.40: Praxis Bülowbogen. 15.35: Alice Csodaországban. 16.00: An-tan-ténusz. 16.30: A tévésztéri örömei. 16.55: Mini tv-híradó. 17.05: Astrid Lindgren a gyermekekért. 17.35: Fény a sötétségbe. 18.00: Mi a szünidőben. 18.30: Testestül-lektestül. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Univerzum 21.07: Gerdi család alapít. 22.00: Oldalpillantások. 22.10: King Kong - Amerikai film. 0.20: Mike Hammer - Krimisorozat. 1.05: Hírek.

Szerda

KOSSUTH RÁDIÓ 8.05: Hangszemle. 8.20: Eco-mix. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00-11.00: Napközben (Élő). 11.05: Népdalkörök és citerazenekarok. 11.35: A kígyó pillantása Saulius Tomas Kondrotas regénye rádióra alkalmazva. 12.45: Törvénykönyv. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Beszélni nehéz. 14.15: Akácok út... Agh István novellája - ism. 14.39: A bécsi Johann Strauss zenekar két Lehar-keringőt játszik. 15.00: Zengjen a muzsika! 15.30: Western filmek zenéi a London Studio Orchestra előadásában. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Zeneiskolásoknak - zeneiskolások muzsikálnak. 16.25: Kenguru. 17.00: Védteletül? 17.30: Beszélgetés zenéről. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk. 19.40: Változatok cimbalomra. 19.50: Gong. 20.00: A külpolitikai rovat műsora. 20.30: Az Allami Népi Együttel felvételeiből. 21.03: Feltámadás Makucsán. Szabó Dezső regénye rádióra alkalmazva. 22.00: Hírvilág. 22.30: Megszámláltatunk. 22.40: Vállások világhíradója. 23.10: Operast.

PETŐFI RÁDIÓ 8.05: Rivaldafényben: Paul Simon. 9.05: Randevő a Jókai Klubban. 10.05: Hajszálygökök. 10.20: Slágerenél slágerre. 11.05: Családi tükör - ism. 11.35: Rólunk van szó! 11.41: Zöld paradicsom. Óvodások műsora. 12.10: Nótarchívum. 13.05: A tegnapi slágeréből. 14.00: Boldog születésnapot! 15.05: Pop-labor. 16.00: Tartóshullám. 17.05: Kölyök-rádió. 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Garázs. 19.35: Egy hajóban. 20.05: Albumajánlat. 21.05: Közékvánatra! 22.02: Aki húszéves koromig voltam. 22.50: Az élő népdal - ism. 23.10: Sporthíradó. 23.20: A dzsessz története. 80/55. rész melléklete. Miles Davis felvételei. 24.00-0.14: Magyar énekkarok madrigálfelvételeiből.

BARTÓK RÁDIÓ 9.15: Haydn: B-dúr (A királyi) szimfónia No. 85. 9.40: Igor herceg. Részletek Borogyin operájából. 10.35: A magyar nyelv századai. 10.50: Talán egy délután. Szakonyi Károly novellája. 11.00: Barokk zene. 12.05: Josef Suk hegedű, Dagmar Platilova hárfázik. 12.56: Radioton korongokról! 13.00: 350 éve született Racine Peresedők. Racine komédiájának rádióváltozata. 13.54: Magyar daloskert. Csajbók Terézia énekel. 14.07: Philip Jones Nemzetközi Rézfűvós Kamarazenei Fesztivál - Bares VI/5. rész. 15.40: Don Giovanni. Részletek Mozart operájából. 15.40: Hangszerszólók. 16.05: Zenetörténeti értéktár. 17.00: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. (Élő) kb. 18.00: Szimfonikus tánccok. 18.30: V materinskóm jazyku. A Magyar Rádió szlovák nyelvű nemzetiségi műsora Szegedről. 19.05: Bécsi kamaramuzsika. 20.05: Kapcsoljuk a Budapesti Kongresszusi Központot (Élő). Közben: kb. 20.40: N.N. utolsó bolyongása. Emlékezés Komros Istvánra (1986). kb. 21.05: A hangversenyközvetítés folytatása. kb. 21.30: Régi fűvószene. 22.20: Új kamarazenei felvételeinkből. 23.15: Rádiószínház. Az ismeretlen nő. Alekszandr Blok színművének rádióváltozata.

TV1 8.00: Tévétoma nyugdíjasoknak. 8.05: Stúdió '89. 8.50: Képzőművészet. 8.55: Az Országházról jelentjük... 16.45: Hírek. 16.50: Déli videóújság. 17.00: Správy - Hírek szlovák nyelven. 17.05: Betűreklám. 17.10: Kézenfogva. 17.25: Sorstársak. 17.45: Alpok-Adria magazin. 18.05: Reklám. 18.10: A világ műzeumi. 19.00: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Oratórium-bérl. 20.40-21.10: A szünidőben: Az Országházról jelentjük... Kb. 22.10: Reklám. 22.15: Új Világ. 23.00: Híradó 3.

TV2 17.00: Képzőművészet. 17.15: TV2. 17.45: Torpedó. Telefonos játék. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.46: TV2. 19.00: Alvilág kéri. Tévétár. 19.28: TV2. 19.55: Hollandia-Brazília. Válogatott labdarúgó-mérkőzés. 21.50: Napzárta. 22.35: Nijinsky emlékére. Angol balettfilm. Kb. 23.15: TV2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Az albérlő. 9.30: Francia nyelvtanfolyam. 10.00: Iskolatév. 10.30: Az Észak csendje - Kanadai kalandfilm. 12.00: Aki mer, az nyer - Rajzfilm. 12.10: Külpolitikai magazin. 13.00: Hírek. 13.10: Mi a szünidőben. 13.40: Popeye - Rajzfilm. 13.45: Találkozás az állatorvosnál. 14.15: Batman - Akciófilmsorozat. 14.40: Praxis Bülowbogen. 15.35: Heathcliff és Riffraff. 16.00: Az elrabolt karácsonyi pékség - Bábszínház. 16.35: Mini műterem. 16.55: Mini tv-híradó. 17.05: Gyerekek a harmadik világban. 17.35: Fény a sötétségbe. 18.00: Mi. Nők. 18.30: Testestül-lektestül. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sporthíradó. 20.15: A Guldenburgok öröksége - A híres vendég. 21.00: Becstelen játékok - Amerikai film. 22.50: Oldalpillantások. 23.00: Az akasztott ember kincse - Amerikai western. 0.20: Hírek.

2. műsor: 16.50: Művészlexikon. 16.55: Akkoriban. 17.00: Próbakövön. 17.30: Tájak és emberek. 18.00: Az albérlő. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Találkozó

Triesztben - Olasz tv-film. 22.15: Tv-híradó. 22.40: 1-2-X. 22.45: Emlékezők. 23.45: Az igazi gojmonk. 1.00: Hírek.

Csütörtök

KOSSUTH RÁDIÓ 8.05: Hangszemle. 8.20: Ez aktuális. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00-11.00: Napközben (Élő). 11.05: „Énekeltem én: Bereczki Antal”. 11.25: A Szabó család - ism. 12.45: Válaszolunk hallgatónknak. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: A külpolitikai rovat műsora - ism. 14.35: Csenki Imre: Kolinda koncert. 15.00: Szóról szóra. Zenés irodalmi magazin. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Nokedl szőlő. Zenei kalandozás térben és időben. 17.00: Útközponton. Ki a felelőls a munkavédelemért? 17.30: Molnár András operettfelvételeiből. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk. 19.40: A Sebő együttes felvételeiből. 19.50: Nemeskürty István: Mi magyarok. 20.00: Hálók. 20.59: Hangportrék - rádiós emlékek fényében. 22.00: Hírvilág. 22.30: Teledi Géza emlékezete. 23.00: Zenekari muzsika.

PETŐFI RÁDIÓ 8.05: Rivaldafényben: Éneklő filmszatórok. 9.05: Idősebbek hullámhosszán. 10.05: Hajszálygökök - ism. 10.20: Operaslágerek. 10.50: Peres, poros iratok. 11.05: A mi korunkban. 11.25: Gyulai Gál János szerzeményeiből. 12.10: Muzsikánál nincs jobb barát. 13.05: Nosztalgiahullám. Merill E. Moore. 14.00: Letető. 14.30: Politikus papucsban. 15.05: Kapcsoljuk a 22-es stúdiót. Hegyesi Gabriella felvölázik. 15.20: Európai Rádió Unió Rockfesztivál Újvidéken - VI/6. rész. 16.07: Élő hanglemek. 17.05: A mi utcánk... A Dózsa György út. 17.30: Gordiusz. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Jut eszünkbe... 19.30: A Poptarisznya dalairól. 20.20: Drót. Nemzetközi telefonos műsor. 21.05: A csatlós. Veres Péter novellafüzete rádióra alkalmazva. 21.22: Régi magyar blues és dzsesszfelvételek. 22.00: A Rádió Kabarészínpadán: „Új hang”. 23.20-0.14: Törzsszettel (Élő).

BARTÓK RÁDIÓ 9.15: Zenekari muzsika. 10.22: Hogyan ismerem meg nagyapámat. Erwin Strittmatter elbeszélése. 10.52: Gagliano; Dafne Egyfelvonásos opera. 12.05: Kamarazene. 13.00: Hallgassuk újra! 14.00: A Csehszlovák Rádió énekkarának és szimfonikus zenekarának hangversenye a prágai Művészetek Házában. 15.21: Magyar művészek operafelvételeiből. 16.05: Leonard Bernstein zongorázik és vezényel. 17.28: Magyar zeneszerzők. 18.00: Nicolae Herlea Verdi-áriákat énekel. 18.30: In limba matema. A Magyar Rádió román nyelvű nemzetiségi műsora Szegedről. 19.05: Romantikus muzsika. 19.35: Kapcsoljuk a Pesti Vigadó (Élő). Közben: kb. 20.20: Hidas Antal versei. kb. 20.40: A hangversenyközvetítés folytatása. kb. 21.30: Fűvóségyüttesek felvételeiből. 21.59: Erdei Péter vezényel. 22.22: Napjaink zenéje. 23.20: Dzsessz a 80-as években.

TV1 7.55: Tévétoma nyugdíjasoknak. 8.00-8.50: Szünidő matiné. 8.50: Képzőművészet. 8.55: Az Országházról jelentjük... 16.40: Hírek. 16.45: Pannon Krónika. 16.55: Vjesti - Hírek szerbhorvát nyelven. 17.05: Hármas csatona. 17.50: Szép magyar dal. 17.55: Négy nap tévéműsora. 18.05: A bolygó, ahol élnünk kell. 18.55: Reklám. 19.05: Esti mese. 19.15: Lottószólas. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Új Nyitott Könyv. 21.05: Reklám. 21.10: Foglalkozás operatőr. 21.40: Hazai Tükör. 23.00: Híradó 3.

TV2 17.00: Képzőművészet. 17.15: TV2. 17.45: Torpedó. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.46: TV2. 19.00: Dempsey és Makepeace. 19.48: TV2. 20.15: Magyarok - Londonban. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Napzárta. 22.15: Belfegor, avagy a Louvre fantomja. Francia tévéfilmsorozat. 22.40: Nézőpont. Kb. 23.10: TV2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Az albérlő. 9.30: Tájak és emberek. 10.00: Iskolatév. 10.30: Találkozó Triesztben - Olasz tv-film. 12.00: Valaki és valami - Rajzfilm. 10.10: Akkoriban. 12.15: Idősek klubja. 13.00: Hírek. 13.10: Mi. Nők. 13.40: Zenedoboz. 13.55: Betlehem csillagja - Animációs film. 14.15: Batman - Akciófilmsorozat. 14.40: Praxis Bülowbogen. 15.35: Niklaas, a flandriai fiú. 16.00: An-tan-ténusz. 16.20: Mini trailer. 16.30: Zenei műhely. 16.55: Mini tv-híradó. 17.05: A bagoly árméykában. 17.35: Fény a sötétségbe. 18.00: Mi a szünidőben. 18.30: Testestül-lektestül. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Siebenfink úr és a dolog Caroline-nal. 21.20: Jolly Joker. 22.05: Oldalpillantások. 22.15: Videotéka. 23.15: Simonon-sorozat. 0.15: Hírek.

2. műsor: 11.50: Sport. 17.05: Művészlexikon. 17.15: Találkozás állatokkal és emberekkel. 18.00: Az albérlő. 18.30: Wurlitzer. 19.00: Tartományok mai napja. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Belpolitikai magazin. 21.20: Spektrum. 22.00: Híradó 2. 22.25: Klub 2, majd Hírek.

Péntek

KOSSUTH RÁDIÓ 8.05: Hangszemle. 8.20: Tudósok a közelében – ism. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00–11.00: Napközben (Élő). 11.05: Népdalok. 11.32: A kígyó pillantása. Saulius Tomas Kondrotas regénye rádióra alkalmazva. 12.45: Külpolitikai könyvespolc. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Erről beszélünk. 14.40: A fonótól a táncig – ism. 15.00: Magyar Írás. A Rádió irodalmi hetilapja. 15.50: Egy infáns Mándy Iván novellája. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Hangol. 17.00: Orvosi tanácsok. 17.05: Ellátás alapfokon? 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk – az irodalomról. 18.20: Levelekre röviden. 19.38: Szilvási népdalok. 19.50: Gong. 20.00: Nem vagyunk divatban Merza Jenő műsora. 20.30: Vonszolnak piros felhőre. Verseit elmondja: Kormos István – ism. 20.35: Haydn; B-dúr (A királynő) szimfónia No. 85. 21.00: Kilitő. 21.45: Hajszalgyókerek. 22.00: Hírvilág. 22.30: Nemzetközi kulturális szemle. 23.00: Nagy mesterek – világhírű előadóművészek.

PETOFI RÁDIÓ 8.05: Rivaldafényben. A francia popzene. 9.05: Isten teremtményei. Szabó István elbeszélése rádióra alkalmazva. 10.00: Kertbarátok műsora. 10.05: Klasszikus operettek. 11.05: Mit üzen a Rádió? – ism. 11.45: Szanzok. 12.10: Nóták. 12.53: Édes anyanyelvünk – ism. 13.05: Pophullám. 14.00–16.55: Péntektől – péntekig (Élő). 17.05: Kölyök. 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: A Rock Gyermek. 19.05: Garázs. 19.35: Fiataloknak! 21.05: A hangszemle könnyűzenei újdonságai. 21.30: Világablak. 22.00: Híres történetek – nagy egyéniségek (Hangjáték Nikolaus Lenau emlékére) 23.10: Sporthíradó. 23.20–0.14: Pótarisznya (Élő).

BARTÓK RÁDIÓ 9.15: Liszt: Faust szimfónia. 10.27: Radióton korongokról! 10.30: Válasok világhíradója – ism. 11.00: Birgit Nilsson operafelvételeiből. 12.05: Újdonságainkból. Haydn baryton-trióból. 12.40: Britten: Péntek délután. 13.00: Hallgassuk újral! 13.59: Philip Jones Nemzetközi Rézfúvós Kamarazenei Fesztivál – Barcs VI/6. – befejező rész. 14.47: Zene korabeli hangszereken. 16.05: Nemeskürty István: Mi vagyunk – ism. 16.15: Weber: A bűvös vadász. Háromfelvonásos opera. 18.30: Bemutatjuk új felvételeinket. 18.56: Radióton korongokról! 19.05: Charles Münch vezényli a Bostoni Szimfonikus Zenekart. 20.30: Purcell Dido és Aeneasz háttere. Az angol zenés színház krónikája. 21.00: Kamarazene. 21.44: Mintha álmodtam volna... Szemelvények Mario Del Monaco önéletrajzi kötetéből, válogatás a világhírű tenorista lemezeiből X/7. rész. 22.52: Hangjátékok eredeti nyelven.

TV1 8.00: Tévétoma. 8.05–8.50: Szünidei matiné. 8.05: Kincskereső kisködmön. Ifjúsági filmsorozat. 8.25: Híres mesék. Angol kisfilm. 8.50: Képzés. 8.55: Az Országházról jelentjük... 16.50: Hírek. 17.00–19.00: Péntek délután. 17.00: Évgyűrűk. Kb. 17.30: Téka. Kb. 17.40: A bizalom záradékja. 17.55: Reklám. Kb. 18.00: Ablak. 19.00: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Az Országházról jelentjük... 20.35: Tévéműz. 23.40: Reklám. 23.45: Híradó 3.

TV2 17.00: Képzés. 17.15: TV2. 17.45: Torpedó. Telefonos játék. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.45: TV2. 19.00: Butaságom történet. 20.24: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Napzáta. 22.15: Beethovenest. Kb. 23.45: TV2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.05: Az albról. 9.30: Orosz nyelv-tanfolyam. 10.00: Iskolatelevízió. 10.30: Heinz a Hoidon – Német film. 11.55: Az állatok Paradisomai. 12.20: Belpolitikai magazin. 13.20: Hírek. 13.30: Mi a szünidőben. 14.00: A szent és a rajongója – Osztrák film. 15.35: Gadget felügyelő. 16.00: An-tan-ténusz. 16.35: Slágerek és öleték. 16.55: Mini tv-híradó. 17.05: Tudományos magazin gyerekeknek. 17.35: Fény a sötétségbe. 18.00: Mi a szünidőben. 18.30: Testület-lelkület. 19.30: Híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Az öreg – Krími. 21.20: Dinasztia – A Denver-klán. 22.05: Oldalpillantások. 22.15: Trailer. 22.45: Max Headroom – Sci-fi sorozat. 23.30: Hírek. 23.35: A nevadai átkelés – Amerikai western. 1.05: Hírek.

2. műsor: 16.35: Művészlexikon. 16.40: Akkoriban. 16.45: Hotel – Filmsorozat. 17.30: Telenovella '90. 18.00: Az albról. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: Híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Vadállatok lohatól. 21.00: A hónap könyve. 21.20: Apropó film. 21.50: Újdonságok a kabaréban. 22.00: Híradó 2. 22.25: Sport. 22.50: Mítoszok, médiumok és Mahabharata – Dokumentumfilm. 23.45: Víz/Gangesz – Indiai-francia dokumentumfilm. 2.05: Hírek.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.15: Műsorismertetés. 8.20: Tv-naptár. 8.30: Gyermekműsor. 9.00: Iskolatelevízió. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolatelevízió. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották – nézzék! 15.05: Műsorismertetés. 15.10: Hírek. 15.15: Éjszakai program. 17.15: Tv-napló I. 17.35: Gyermekműsor. 18.05: Számok és betűk – vetélkedő. 18.30: Népzenei műsor. 19.10: Rajzfilm. 19.17: Időjárás. 19.30: Tv-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: A Los Angeles-i törvény. 21.00: Szórakoztató műsor. 21.30: Tv-napló III. 21.50: O, sole mio – kulturális magazin. 22.50: Angol nyelvű hírek. 22.55: Éjszakai program. 0.55: Hírek. 1.00: A szombati műsor ismertetése.

2. műsor: 17.10: Műsorismertetés. 17.15: Hírek. 17.20: Tv-naptár. 17.30: Tv-kiállítás. 17.45: Kritikus pont. 18.15: Zágrábi panoráma. 18.30: Rijekai program. 19.30: Tv-napló. 20.00: A hét műsora. 20.45: Hírek. 20.52: Időjárás. 20.55: Egy szerző, egy film: Bogdan Žilic: Emanuel Vivodic. 21.30: Raulo Walsha filmciklusából: A gentleman Jim. 23.00: A szombati műsor ismertetése.

Szombat

KOSSUTH RÁDIÓ 8.10: Hangszemle. 8.30: Családi tükör. 9.05: Színes nép muzsika. 10.05: Ismét a javából. 13.00: Klasszikusok délidőben. 13.49: Énekeljük együtt. 14.20: Mindennapi irodalmunk. 14.50: Verdi: Traviata – Violetta áriája a III. felvonásból. 15.00: A világ-líra gyöngyszemei Schiller költeményei – ism. 15.10: Új Zenei Újság. 16.00: 168 óra. 17.30: Magyar karácsonyi dalok. 17.45: Miska bácsi félfőrája. A Gyermekrádió műsora. 18.45: Szemle. Tallózás hetilapokban és folyóiratokban. 19.10: Rólunk van szó! 19.15: Lukács Margit 70 éves. Kedves hazug. Játék két felvonásban. 21.25: Francia operettek. 21.45: Hajszalgyókerek. 22.00: Hírvilág. 22.20: Sporthíradó. 22.35: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót (Élő). kb. 23.35: Ismeretlen szerzők madrigáljaiból.

PETOFI RÁDIÓ 8.08: Népszerű muzsika – világhírű előadók Charles Aznavour karácsonyi dalokat énekel. 8.40: Őt kontinens hét napja. 9.05: Legendák Komos Istvánról. 10.05: Ha még nem tudná... Decembri tudományos mozaik. 10.30: Slágerlista. 11.05: Élő hangszemle II/2. rész. 11.48: Népszerű fúvószené. 12.10: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Daráló. Folytatásos ifjúsági történet. 13.35: Hangok és visszhangok. 14.00–16.55: Magunkat ajánljuk. 14.00: Nemcsak zene. 15.05: Ádámcsutka Szép Ernő regénye rádióra alkalmazva. 17.05: Mikrofonpróba. Érdekeségek a jövő hét műsorából. 17.45: A hit Johnny Cash életében. 18.40: A nyomorultak. Részletek Claude-Michel Schönberg zenés játékából. 10.05–0.14: Házibuli – hajnalig.

BARTÓK RÁDIÓ 9.00: Mi újság a magyarországi operaszínpadokon. 10.00: Hangfelvételek felsőfokon. 11.24: Híres előadóművészek felvételeiből. 12.05: Versenyművek. 13.00: Kíváncsi műsor szombaton. 14.00: Opera-művészlemez. 14.52: Bemutatjuk új felvételeinket. 15.05: Lemezbörze helyett. 16.05: Herbert von Karajan vezényli a Bécsi és a Berlini Filharmonikus Zenekart. 17.05: Bemutatjuk új felvételeinket Sári József műveiből. 17.39: Új lemezeinkből. A Régi Zene Együttes játszik. 18.19: Hűz ária, harminchat énekes X/7. 19.05: Mindennapi irodalmunk. 19.35: Kapcsoljuk a Zeneakadémia nagytermét (Élő). Közben: kb. 20.25: Zománca álmodott világ. kb. 20.45: A hangversenyközvetítés folytatása. kb. 21.40: Hangszerszólók. 22.00: Tokody Ilona operariákat énekel. 22.35: „... a dal szíjű énekesét” Dorogi Zsigmond rádiókompozíciója Babits Mihály verseiből. 23.30: Dzsesszarchívum Blue Mitchell felvételeiből.

TV1 9.00: Képzés. 9.05: Tévétoma gyerekeknek. 9.10: Az élővilág egysége. Amerikai ismeretterjesztő filmsorozat. 9.25: Kuckó. 9.55: Híres mesék. Angol kisfilm. 10.25: Életfogytiglan. Ausztrál kalandfilmsorozat. 11.10: Vyhonki. A szegedi közrészti stúdió szlovák nyelvű nemzetiségi magazinja. 11.40: Képzés. 14.45: Képzés. 14.50: A múlt napos oldalán. 15.35: Szimat Szőrény szímatol. 16.00: A kölcsönkapott Föld. 16.20: Ízek mikrohallámon. 16.35: Betűreklám. 16.40: Mozgó Képek. 16.55: Nekem ne lenne hazám? 17.10: A nap lovagjai. 17.40: Reklám. 17.45: Delta. 18.10: XX. századi portrék. 19.00: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Vers mindenkinek. 20.10: A Zirci templom barokk berendezése. 20.20: Love Story. Amerikai film. 22.00: Reklám. 22.05: Roxinpádon: Az Illés zenekar. Közvetítés a Várkútból. 23.10: Híradó 3.

TV2 14.00: Képzés. 14.15: TV2. 15.00: A sárkány szíve. 15.51: TV2. 16.00: Útkereső. 16.25: TV2. 17.15: Melyiket a három közül? 17.45: TV2. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekek-

1989. december 18–24-ig

nek! 18.50: TV2. 19.00: Rogers százados a XXV. században. Amerikai tudományos-fantasztikus film. 20.20: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Napzáta. 22.15: Karácsonyi feleség. Kb. 23.35: TV2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Az albról. 9.30: Happy and glorious. 10.00: Francia nyelv-tanfolyam. 11.00: A Guldenburgok öröksége. 11.45: Spektrum – A másik pillanat. 12.25: Akkoriban. 12.30: A szeretet levelei. 13.00: Hírek. 13.10: Záródok-évek. 14.10: Lomtár – Larry és a képek. 14.25: A falusi Casanova. 15.55: Ha akarod, Jóisten... 16.00: Gyermekwurlitzer. 16.55: Mimi tv-híradó. 17.05: Toby és Tobias – A varázshegy. 17.30: Színdarabok gyerekeknek. 18.00: Bögrelés őtökben. 18.24: A keresztény kérdései. 18.30: Csak egy kis rakás. 18.55: Akkoriban. 19.00: 2x7. 19.30: Híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Orral előre. 22.05: A nagy alvás. – Amerikai krimi. 23.55: Hírek. 0.00: A szórakozott – Francia film. 1.20: Hírek. 1.25: Ex libris.

2. műsor: 14.05: Művészlexikon. 14.10: Akkoriban. 14.15: Hello Austria, Hello Vienna. 14.45: Erwin Kräutler, a vorarlbergi indiánpüspök. 15.30: Adventi dalok a pfarwerfeni templomból. 16.00: Tisztelt ház! 17.00: A kedves család. 17.45: Kinek kellet? 18.00: Az albról. 18.30: Alpok-Adria-magazin. 19.00: Ausztria mai napja. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Találkozó Triesztben – Olasz tv-film. 21.50: Hírek. 21.55: Szívecském. 22.20: Sportriport. 22.30: Szív az adu. 23.30: Harry Belafonte koncertje. 0.30: Hírek. 0.35: Ex libris.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.45: Műsorismertetés. 8.50: Tv-naptár. 9.00: Válogatás az iskolatelevízió programjaiból. 10.30: Hírek. 10.35: Elmulasztották – nézzék! 14.30: A General felügyelő – amerikai játékfilm fiataloknak. 16.00: Hét Tv-nap. 16.45: Tv-napló I. 17.00: Népzenei műsor. 17.30: Dráma-sorozat. 18.30: Magunk között – a kultúra berkeiből. 19.15: Időjárás. 19.30: Tv-napló II. 20.05: A mai sport. 20.15: Ballada Billy Joeról – amerikai játékfilm. 22.00: Tv-napló III. 22.15: A Bonaca kamaragyűjtés szórakoztatja Önöket. 23.00: Angol nyelvű hírek. 23.05: Éjszakai program. 1.15: Hírek. 1.10: A vasárnapi műsor ismertetése.

2. műsor: 12.50: Műsorismertetés. 16.00: Jugoszlávia, jó napot – informatív-szórakoztató program. 19.30: Tv-napló. 20.15: Zenei est. 21.45: Hírek. 21.50: Tárcá. 22.20: Sportszombat. 22.40: A vasárnapi műsor ismertetése.

Vasárnap

KOSSUTH RÁDIÓ 8.30: Karácsonyi ének és muzsikaszó. 9.00: „En glóriával átállépek azt...” Karácsonyi portré Lukács Margitról. 10.05: Rossini operáiból. 10.24: Népdalkörök pódiuma. 10.54: Édes anyanyelvünk. 11.00: Gondolat-jel. 12.20: Haminc perc alatt a Föld körül Nemzetközi magazin. 12.50: Luca szeke Bakonyi Péter jegyzete. 13.00: Zeneszék a természetben Téli. 14.10: Magyar olvasókönyv Szél Júlia műsora. 14.40: Művészlemez. 15.10: Zivatar Pékéknél. Gárdonyi Géza regénye rádióra alkalmazva. 16.05: Terpesi betlehemes Vég Menyhértnek összeállítású rádióra alkalmazva. 16.30: Fadiszó gyermekműsor. 18.40: José Carreras karácsonyi dalokat énekel. 19.05: Biblia – Újszövetség (1987) Lukács evangéliuma. 20.00: Karácsonyi napló Sebástyan János műsora. 21.38: Pastoralé – karácsonyi muzsika. 22.15: Csak elértem gyalog Atlanti partokat. Verseit elmondja: Komos István. 22.30: Európa hangversenytermeiből. 24.00: Éjfél mise – a pannonhalmi bencés apátságából.

PETOFI RÁDIÓ 8.05: A Gyermekrádió bemutatja Ördögcsapda. Muszty Bea és Dobay András zenés mesejátéka. 9.05: A Rock Gyermek évi slágerlistája. 10.00: Olló. (Kabarc-színház) 11.05: Ünnepi koktél Komjáthy György műsora. 12.03: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: A Gyermekrádió bemutatja. A felesleges angyal. Kapecz Zsuzsa hangjátéka. 13.34: A Magyar Rádió és Televízió gyerekkórusa énekel. 14.00: Ketőtől ötig... 17.05: „Azért jöttem, hogy énekeljek” Paul Robesonra emlékezünk – 1. rész. 17.51: Karácsonyi dalok zenélő órák. 18.15: „Jöjjetek hozzám mind, ti légségek!” A Continental Singers karácsonyi lemeze. 19.05: Ünnepi kerekasztal. 19.57: Török Erzsébet csillagai Törödékek egy életrajzból – ism. 21.05: Sokféle. Szórakoztató irodalmi magazin. 22.20: Szanzonpódium Évákrol – Évákrol. 23.10: Népszerű dzsessz-előadók felvételeiből. 24.00–5.50: Örökzöld éjszakája.

BARTÓK RÁDIÓ 8.20: Komolyzenei kíváncsi műsor. 10.05: Új Zenei Újság – ism. 10.50: Eszperantó híradó. 11.00: Bizet: Gyöngyhalászok. Háromfelvonásos opera. 13.00: Kis magyar néprajz. 13.05: Szemle. Tallózás hetilapokban és folyóiratokban – ism. 13.30: Mahalia Joachim karácsonyi dalokat énekel. 14.10: Új lemezeinkből. Közben: 14.54: Jövendőlé. Petőfi Sándor versei. 15.03: A kamarazene folytatása. 16.05: Az Ifjúsági Rádió bemutatja. Táltoskirály Makkai Sándor regényének rádióváltozata. 17.03: Új kompakt lemezeinkből. 18.15: Theo Adam operariákat énekel. 18.30: Na maternem jeziku A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.05: In der Muttersprache A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.35: Schubert: g-moll vonósnyegye. 20.00: Új lemezeinkből Bach: h-moll mise. Közben: 20.56: Irodalmi műsor. 21.06: A Bach-mise folytatása. 22.00: Zenekari operaszínház. 22.36: A Rádiószínház bemutatja. Az Ir tó szigete Michael Cook hangjátéka. 23.30: Gregorián dallamok.

TV1 8.30: Családi torna. 8.35: Kéménymesék. 9.00: Thomas és Thomas bácsi. Holland kisfilm-sorozat. 9.30: Snoopy, gyere haza! Amerikai rajzfilm. 10.50: Játsszunk bábszínházal! 11.15: Hazanéző. 12.00: Képzés. 13.20: RTV Közösségszolgálat. 13.25: Képzés. 13.30: A hőember. Angol rajzfilm. 13.55: Szimat Szőrény szímatol. 14.20: Három kíváncsi. 15.30: Betűreklám. 15.35: Legyen zenésünk. 16.20: Reklám. 16.30: Karácsonyi Családi vasárnap. 17.50: Reklám. 17.55: Egy város egy muzsikusa. 18.50: Esti mese. 19.00: ...EVILÁGBÓL. 20.15: Hírek. 20.20: „A szeretet dicsérete”. 21.30: Zenélő filmkockák. 23.15: Karácsony angyalai. 24.00: Kb. 1.00: Éjfél mise.

TV2 10.00: TV2. 11.15: Az ezüst tó kincse. NSZK-jugoszláv film. TV2. 13.00: A déliúti szolgáltatók folytatása ugyanazonokon a helyszíneken. 14.00: Képzés. 14.10: TV2. 15.00: A Forsyte Saga. Angol családregény. 15.53: TV2. 16.00: Holle anyó. Csehslavok film. 17.30: TV2. Boldog karácsonyt! 18.25: Gyerekeknek! 18.35: TV2. 19.00: Molnár Ferenc: Olympia. 21.03: TV2. 21.20: Karácsonyi koncert. Osztrák film. 22.17: TV2. 22.30: Karácsony a Karácsony szigeten. Kb. 23.00: TV2. Hírek – Időjárás.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.05: Anya és a 4 évszak – Rajzfilm. 10.10: A vakmerő lány – Szilvefilm. 10.30: Fraggles. 11.00: Ne nézz hátra, egy ló követ bennünket! – Csehslavok gyerekképe. 12.10: Az elfelejtett ajtó – Bábjáték. 13.00: Akkoriban. 13.05: Fény a sötétségbe. 13.30: Karácsony Európában. 15.00: Aranyfűtőse és a három medve. 15.10: Charlie Brown és Snoopy show – Rajzfilm. 15.35: Történet a libahercegnőről és hűges lováról, Feladóról – Mesefilm. 16.55: Janna – A Telapó ritkán jár egyedül. 17.25: A nap, amelyen Anton látta a Telapót. 17.50: Pumi, meli kalandjai – Éder karácsonyi ajándéka. 18.15: Ma megszületett a megmentőtök. 19.00: Karácsonyi dalok a világ minden tájáról. 19.25: Műsorismertetés. 19.30: Híradó. 19.45: Karácsony esti beszédek. 19.55: Fény a sötétségbe. 20.15: Legkedvesebb karácsonyi dalaim. 21.15: Karácsony Frederica von Stadéal. 22.10: Akkoriban. 22.15: Lehetőség-e a béke? 23.15: Feteure. 0.00: Karácsony éjfél mise. 1.15: Hírek. 1.20: Ex libris.

2. műsor: 8.00: Fény a sötétségbe. 9.00: Fény a sötétségbe. 19.25: Műsorismertetés. 19.30: Híradó. 19.45: Karácsony esti beszédek. 19.55: Fény a sötétségbe. 20.15: Annie – Amerikai film. 22.15: Hát nem csodálatos élet? – Amerikai film. 0.20: Garçon! – Rögön jön a kollégám! – Francia filmvígjáték. 2.00: Hírek. 2.05: Ex libris.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.30: Barázdák – magyar nyelvű faluműsor. 9.15: Műsorismertetés. 9.20: Hírek. 9.30: Vasárnap délelőti gyerekeknek. 11.00: Oktatóműsor. 13.00: A csavargó kutya – filmsorozat. 13.50: Vasárnap délután. 16.30: A tenger, ember és partok – útleírás. 17.05: Játékfilm. 18.45: Droidok – rajzfilm-sorozat. 19.10: Tv-fortuna. 19.30: Tv-napló. 20.00: Szírirealisták top-listája – összeállítás. 21.00: Peter Veira filmciklusából: Vízvezeték-szerelő ausztrál játékfilm. 22.30: Tv-napló. 22.50: Angol nyelvű hírek. 23.50: Éjszakai program. 0.50: Hírek. 0.55: A hétfői műsor ismertetése.

2. műsor: 7.50: Műsorismertetés. 7.55: Hírek. 8.00: Éjszakai program. 10.00: Ma a holnapért – informatív-szórakoztató program – Játékfilm. 13.15: Sportdélután. 19.30: Tv-napló. 20.00: Tudományos-ismeretterjesztő film. 20.45: Tegnapi, ma, holnap. 21.00: Költészet. 21.35: Sportszemle. 22.35: A hétfői műsor ismertetése.

A Magyar Rádió Pécsi Stúdiójának műsora 1989. december 18–24-ig

Hétfőtől-péntekig: Állandó műsorok 6.00- és 7.00 órakor Krónika (Kossuth)

Hétfő

5.55–8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon. (6.15: Dél-dunántúli krónika. – Tallózás Zala, Somogy, Tolna és Baranya megyei lapokból. – Dél-Dunántúl újrairól. – Ünnepe előtti forgatag. – 7.15: Dél-dunántúli krónika. – Időjárás. – Ügyelet hírei. – 7.55: Eseményösszefoglaló.) Szerkesztő: Somogyvári Valéria.

16.30: A Pécsi Stúdió kereskedelmi adása 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Kedd

5.55–8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon. (6.15: Dél-dunántúli krónika. – Lapszemle. – Jelentés az utakról. – 7.15: Dél-dunántúli krónika. – Időjárás. 7.55: Programajánlat.) Szerkesztő: Dán Tibor.

16.30: A Pécsi Stúdió kereskedelmi adása. 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Szerda

5.55–8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon. (6.15: Dél-dunántúli krónika. – Utiform. – Tegnap történt. 6.50: Top-lista. – 7.15: Dél-dunántúli krónika. – Körzeti időjárás. – Sport. – 7.55: A nap eseményei.) Szerkesztő: Gungl László.

16.30: A Pécsi Stúdió kereskedelmi adása. 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Csütörtök

5.55–8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon. (6.15: Dél-dunántúli krónika. – Lapszemle. – Ügyelet jelen-

tik. – Körzeti időjárás. – 7.15: Déldunántúli krónika. 7.55: Eseményösszefoglaló.) Szerkesztő: Kovács Imre. 16.30: A Pécsi Stúdió kereskedelmi adása. 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Péntek

5.55–8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon. (6.15: Dél-dunántúli krónika. – Utiform. – Ügyelet hírei. – 7.15: Dél-dunántúli krónika. – Lapszemle. – Időjárás. – Lapszemle a múltból. – Hétvége sportja. – 7.55: Programajánlat.) Szerkesztő: Felső Pál.

16.30: A Pécsi Stúdió kereskedelmi adása. 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Szombat

8.00–10.00: Jó pihenést! A Pécsi Stúdió információ szórakoztató magazinja. Szerkesztő: Balogh Zoltán.

16.30: A Pécsi Stúdió kereskedelmi adása. 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Vasárnap

9.00–11.00: Vasárnapi magazin. Szerkesztő: László Lajos. – Szerkesztünk együtt. Zenés összeállítás a hallgatók kérésére. A mikrofonnál Lenk Irén. 16.30: A Pécsi Stúdió kereskedelmi adása. 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05: Német nemzetiségi műsor. 19.35: Esti zene, sport, információk. Szerkesztő: Kovács Imre. 20.00–21.30: „Gruss und Kuss” Radio Budapest zenés riport, üzenet, és kívánságműsora külföldi és hazai németek számára. Szerkesztő: Helga Hartmann.

*

A pécsi rádió nemzetiségi műsora

Deutschsprachige Programme vom 18.–24.12.1989.

Montag: – Nachrichten, – Montagmagazin. Redakteur: Willy Graf.

Dienstag: – In der Muttersprache. – Schulfunk – Neue Zeitung Vorschau. – Berichte und Nachrichten. Redakteur: Willy Graf.

Mittwoch: – Nachrichten, – Jugendfunk. Redakteur: Zoltan Weisenfeld.

Donnerstag: – Nachrichten, – Aus Geschänkbandern gewählt. – Wunschkonzert. Redakteur: Willy Graf.

Freitag: – Nachrichten, – Kulturmagazin. Redakteur: Erika Freund.

Samstag: – Sie wünschen – wir spielen.

Sonntag: – In der Muttersprache. „Fröhliche Weihnachten in Liebe und Frieden!” (Zusammenstellung.) Redakteur: Willy Graf.

*

Plan emisija od 12 – og do 24 – og prosinca 1989.

18.12.1989 ponedjeljak – „Na početku tjedna” Glazbeno informativni program”

19.12. utorak – „Na maternjem jeziku” Vijesti. Izvjestaji komentari. Popis stanovništva – Urednik: A. Pavlekovic.

20.12. srijeda – Vijesti. „Na valu mladih” (Praznici i svakodnevnice)

21.12. četvrtak – Vijesti. panorama – kulturni magazin.

22.12. petak – Vijesti. Portreti iz Pečuha. Lijecnicki savjeti.

23.12. subota – Glazbena emisija. Po zeljama nasih slusalaca.

24.12. nedjelja – „Nedjeljom naveder” Bozicno predvečerje, bozicno blagdani... Urednik: A. Pavlekovic.

NYÍLT LEVÉL

Magyar Televízió Körzeti Tévésztióójának, Gyórfy Miklós műsorvezetőnek

Kérésünkre a Körzeti Tévésztióó munkatársai 1989. november 20-án délelőtt lakossági fórum keretében felvételt készítettek a Gellérthegy délnyugati lejtőjén található utolsó zöld terület beépítése elleni tiltakozásunkról. A „lakossági fórum” már csak azért sem lehetett teljes, mert a megadott időben az itt lakók nagy része dolgozott, így csak a nyugdíjasok ismertethették előzőleg közösen kialakított álláspontunkat.

Ön így „konferálta fel” a filmriportot:

„Változó korunkban érdekes módon a többség arra az álláspontra helyezkedik, hogy ahol ő lakik, ott maradjon minden változatlanul. Most egy olyan típus történet következik e tárgyban, ami a Gellérthegyen esett meg.”

Aligha várható, hogy ilyen bevezető után bárki is elfogulatlanul ítélje meg a filmben elhangzottakat. Nem tudjuk, megnezte-e a teljes, megvágatlan felvételt, mielőtt úgy döntött, hogy a 13 lakóház több, mint száz lakóját ért jogsértéseket elbárgatellálja, mindenesetre ezúton szeretnénk ismertetni Önnel mindazt, ami az adásból kimaradt. Annyiban valóban „tűpustörténetről” van szó, hogy esetünkben is, mint annyiszor, egy tanács apparátus a jogszabályi előírások megkerülésével, saját felsőbb hatóságának félretájékoztatásával, minden eszközzel érvényesíteni próbálja saját akaratát. A felvett anyagból kimaradt:

1) Ez a terület pár évvel ezelőtt még ligetes, fás, bokros hegylabd volt. A XI. ker. Tanács felvonulási területként kiadta, s az építetők első dolga a növényzet kiirtása volt. Az építkezések befejezése után az eredeti állapotot nem állították vissza, s most ez szolgál a Tanácsnak ürügyül arra, hogy az egykori zöldterületet beépítse, s ezzel tovább csökkentse Budapest amúgy is rohamosan csökkenő „lélegző felületét”.

2) A Tanács V. B. A területet a 34-es övezetből egyszerűen átsorolta a 35-ös övezetbe, az ide tervezett ház, többszintes, garázsos lakóépületet „gyógyapartmannak” s a hozzá tartozó szállodát és kilátótornyot „szolgáltató épületnek” nevezve valutáért akarja áruba bocsátani.

3) A gyógyvíz idevezetése nélkül vajon hogyan tekinthető a kis lakótelep „gyógykomplexumnak”? Vajon a tetők tervezett befűtésére pótolja-e a 35-ös övezetben előírt nagy zöldterületet? Az egész terv azt példázza, hogy a jogszabályok milyen egyszerűen megkerülhetők.

A Gellérthegy talaja dolomit és agyag, tehát omlás- és csúszásveszélyes. Az eddigi építkezések, de különösen a két éve megépített négy hatalmas lakóépület (a Számadó u. 10-hez tartozó 1., 2., 3., 4. jelzésű épületek) megépítésekor a Számadó u. 3., 4., 5., 8., 9. sz. házakban komoly károk keletkeztek: a pincék megcsúsztak, a lakások falai megrepedeztek. Erről egyébként a stáb operatőre személyesen is meggyőződhetett, mert felvételeket készített az egyik megrongálódott lakásban. Miért nem szerepelt e felvételekből egyetlen kép sem?

4) Mi már október 12-én, a makett megtekintésekor tiltakoztunk a terület mindenmű beépítése ellen, majd írásban is elküldtük ellenvetéseinket a XI. kerület akkor még hivatalban lévő tanácselnökéhez, 78 aláírással. Választ levelünkre nem kaptunk, viszont november 8-án átvehettük a postástól a XI. ker. tanács VB. határozatát a terület rendezési tervéről. A Határozat dátuma október 3., tehát a lakossági megtekintés előtt már készen volt a döntés... (Ügyiratszám: VIII – 3847/89).

5) A részünkre biztosított 15 napon belül, s a fellebbezési határidő lejártá előtt a

XI. ker. Tanács Építési és Műszaki Osztálya törvénysértő módon már megadta az Építési Engedélyt!!! (Ügyiratszám: VIII. – 3846/89. Dátuma 1989. nov. 8., postai kézbesítése nov. 11.) Ezek tények, amiket ismervé kissé különösnek tűnik Eitner István, a Fővárosi Tanács Építési és Városrendezési Főosztálya helyettes vezetőjének nyilatkozata a filmriportban:

„Jelenleg még csak a rendezési terv került elkészítésre és jóváhagyásra. Építési engedély még nem történt meg, tehát a fellebbezés az a rendezési terv ellen szól. Mi a fellebbezések során ismételtelen feltűvizsgáljuk mindig az ügyeket...”

6) Hidrogeológiai és talajmechanikai szakvélemény sem a rendezési tervben, sem az építési engedély megadásának szövegében nem szerepel, pedig ezen a területen ilyen vizsgálatok nélkül még tervezni sem lehet, nemhogy építési engedélyt kiadni. Féljük házaik épségét! A terület egy része alatt a háború előtt készült alagút, és a II. világháború alatt készült beton bunkerek vannak, amit nem tudtak felrobbantani, földet hordtak rá. Ide akarják az apartman – házakat bestüllyeszteni?!!

Az adásban mindezekről a jogszabályokat semmibevevő, kapkodó dilettantizmust példázó intézkedésekről szó sem esett. Csak a lepusztult (pusztulni hagyott) területet és, kontrasztként, a valóban nagyon mutatós makettet láthattuk. Kísérőszövegként pedig csak a legenyhébb panaszok, nyugalmukat féltő lakók zúgolódásai hallatszottak – a lakossági érdekeket és jogokat lábbal tipró eljárást ismertető szövegek valamilyen okból kimaradtak. Néhány idős ember siránkozott, pedig lám, milyen szép házakat építenek a környékükre. (A riportert még azt az abszurd megállapítást is megkockáztatta, hogy a beépítésével a lakások értéke nőni fog! Csend, jó levegő és szép kilátás ugyan nem lesz többé, viszont a külföldiek és az őket kísérő nepperek, árusok, látvány mindenért kárpótól...)

Mi azért kértük a Budapesti Körzeti Tévésztióó segítségét, hogy a mi esetünkön, mint modellen bemutassa, hogyan folyik egyre gátlástalanabban az ország kiárusítása, hogyan veszik semmibe a lakók véleményét, a nyilvánvaló jogszabálysértést sem riadva vissza. Az önk összeállítása viszont arra nyújtott modellt, hogyan lehet a Televízió segítségével manipulálni a közvéleményt. Úgy tűnik, az önk prekonceptiója ez volt: gazdag öregek nyafognak, mert féltik a nyugalmukat. Ehhez választottak felvételi időt, képanyagot, s hagytak el minden lényeges információt az általunk elmondottakból.

Tisztelt Gyórfy Miklós! Mi Önt rádióműsoraiból, pl. A Gondolat – Jelből korrekt, tisztességes emberek ismertük meg. Sajnáljuk, hogy ehhez a tendenciózus, inkorrekt filmhez – készítették: Deák András szerkesztő, Mezei József gyártásvezető, Fazekas Lajos rendező – a nevét adta.

Őszinte tisztelettel:

Az I. és XI. kerületi Számadó utca, az I. kerületi Tündérlaki mélyút és a XI. kerületi Gyula utca érintett lakóinak megbízásából:

Dr. Vasvári Gábor

Számadó u. 17.
1016

Orom u. 4.
1016

Tiborc Lászlóné tanácsadó

RTV

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.05: Hangszemle. 8.20: Ez aktuális. 8.50: Külpolitikai figyelo. 9.00-11.00: Napközben. 11.05: Citeraszó. 12.45: Válaszolunk hallgatóinknak. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: A külpolitikai rovat műsora. 14.35: Változatok fúvószenekarra. 15.00: Szórol szóra. Zenés irodalmi magazin. 16.00: Tizenhat óra - hírmagazin. 16.15: Kíváncsiakodó. 16.45: Labirintus. 17.00: Tájéko - kongresszus után. 17.30: Népdalok. 17.55: Ipargazdák. 18.05: Látuk, hallottuk, olvastuk. Művészet- és művelődéskritika. 19.15: Lottósorsolás. 19.23: Sportvilág. 19.42: Népdalok. 19.50: Újraolvassa. 20.00: Tanakodó. 21.00: Örökzöld dallamok. 22.00: Hírvilág. 22.30: Tudomány lesz a pluralizmusban is... 23.00: Nagy mesterek - világhírű előadóművészek.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05: Rivaldafényben: Katona Klári és Demjén Ferenc. 9.05: Idősebbek hullámhossza. 10.05: Hajszálgyökerek. 10.20: Operaslagerek. 10.50: Peres, poros iratok. 11.05: A mi korbunkban. 11.25: Gramofon-zenék. 12.10: Hallgató nóták. 13.05: Nostalgiahullám. Georgie Fame. 14.00: Lelátó. 14.30: Miniszter papucsban. 15.05: Illés Gabriella Brahms-dalokat énekel. 15.20: Európai Rádió Unió Rockfesztivál Újvidéki. 16.00: Játék tízezer forintért. 17.05: A mi utcánk... 17.30: Gordiusz. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Serdületlen anyák. 19.30: A Poptarisznya dalaiból. 20.20: „Kerek istenfája, szép tizenkét ága...” 21.05: A csatlós. Veres Péter novellafűzete. 21.26: Moszkvából érkezett. Zenés összeállítás. 22.00: „Célzóvíz”. A Katogó kabaré különkiadása. 23.10: Sporthíradó. 23.20-0.14: Zeneközélemben a magások.

BARTÓK RÁDIÓ: 9.15: Évszázadok zenekari muzsikája. 10.21: A fületlen ember. Ambrus Zoltán elbeszélése. 10.53: Operarészletek. 12.05: Zenetörténeti értékek. 13.00: Hallgassuk újul! 14.00: Zenekari muzsika. 15.00: Lakatos Antal dzsesszegyüttese játszik. 15.20: Kamarazene. 16.43: Közvetítés a Magyar Állami Operaházról. 18.30: In limba matema. 19.05: Társadalom és iskola. 19.35: Rádióhangversenyekről. 20.05: Walter Gieseking hangversenyfelvételeiből. 21.05: Mesterségemhez. Nemes Nagy Agnes versei. 21.10: Purcell Dido és Aeneaszának háttere: Az angol zenés színház krónikája. 21.40: Paraszvallomások a szerelemről. 22.00: Napjaink zenéje. 23.30: Madrigálok.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ: 6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarzatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: Rádióegyetem. 9.30: Hölgyválasz. 10.00: Hírek. 10.10: Kommentár nélkül. 10.40: Könyvszemle. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Autórádió. 12.40: Hobby. 12.50: Pánzi magyar figyelo. 13.00: A mai nap és műsorismertetés. 13.30: A politikai gondolkodás története. 13.40: Tallózás magyar folyóiratokban. 13.50: Mérlégen. 14.00: Hírek. 14.10: Kommentár nélkül. 14.40: Könyvszemle. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: Rádióegyetem. 16.30: Hölgyválasz. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: A politikai gondolkodás története. 18.50: Mérlégen. 19.00: Hírek. 19.10: Szerkesztők fóruma. 19.40: Figyelo. 20.00: Hírek. 20.40: Kelet-európai szemle. 20.50: Keressi és találni. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A mai nap késő esti kiadása. 22.30: Hölgyválasz. 23.00: Hírek. 23.10: Szerkesztők fóruma. 23.40: Figyelo. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Kelet-európai szemle. 0.35: Keressi és találni. 0.45: Műsorzárás.

TV1: 9.00: Képpújság. 9.05: Tévétoma nyugdíjasoknak. 9.10: Két férfi egy eset. NSZK bűnügyi tévéfilm-sorozat. Értéktelen alibi - ism. 10.10: Gyémántdíjak fesztiválja '88. Belga könnyűzenei film. 10.40: Mozgató. Toma mozgáskorlátozottaknak. 10.50: Képpújság. 16.00: Hírek. 16.05: Pannon Krónika. A pécsi körzeti stúdió híradóműsora. Dél-dunántúli hírek, információk, események. 16.15: Vijesti - Hírek szerbhorvát nyelven. A pécsi körzeti stúdió műsora. 16.20: Hármascsatoma. Játék. 2. rész: Fej vagy írás. 17.10: A bolygó ahol élnünk kell. Kanadai ismeretterjesztő filmsorozat VI/2. rész: Mítoszalkotók. 17.55: Négy nap tévéműsora. 18.05: A rövidfilm-stúdiók műhelyéből. MOVI HELIOS FILMSTÚDIÓ I. Parlagok kincei 2. A virágok szerelme 3. A növények lakomája. 18.55: Reklám. 19.05: Esti mese. Linda mesél. A nagyéjú Kórogyi. Magyar mesefilm-sorozat. 19.15: Lottósorsolás. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.10: Szomszédok - 69. fejezet. 20.40: Reklám. 20.45: Hírhatár. Nézetek, vélemények közérdekű kérdésekről. 21.30: Képes nóták kíváncsi műsora. 22.00: Útvesztő. Dokumentumfilm - FF. 23.25: Híradó 3.

TV2: 17.00: Képpújság. 17.15: TV 2. Benne: Reklám - Riportok - Időjárás - Zene. 17.45: Mozaik. Telefonos játék. 18.00: Telesport.

18.25: Gyerekeknek! Thomas és Thomas bácsi. Holland kisfilm-sorozat XI/9. rész - ism. 18.53: TV 2. 19.00: Arabeszkék. Csehszlovák tévéfilm. 20.08: TV 2 Klub. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV 2. Benne: Nézz meg az ember! 21.30: Napzárta. 22.15: Belfegor, avagy a Louvre fantomja. Francia tévéfilm-sorozat XIII/6. rész: A Louvre titka - ism. - FF. 22.40: Nézőpont. A Művészeti Főszerkesztőség műsora. Mírók késünk le? Stúdióbeszélgetés. Kb.23.10: TV 2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Az idegőlo albről. 9.30: Tájak és emberek (ism.) 10.00: Iskolatév. 10.30: Ervek (ism.) 12.15: Idősek klubja (ism.) 13.40: Trükkdoboz. 13.50: Az állatok Paradicsomai - Állatkerti bébik. 14.15: Batman. 14.40: Praxis Bülowbogen. 15.35: Niklaas, a flandriai fiú. 16.00: An-tan-ténusz - Teddykről és más medvékről. 16.20: Mini sport. 16.30: Zenei műhely. 16.55: Mini tv-híradó. 17.10: A bagoly árnyékában. 17.35: Mini lexikon. 17.55: Kérek még egy történetet! 18.00: Mi. 18.30: Testetűl-lelkestűl. 19: Egyveleg. 30: Tv-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Telesház. 21.20: Tessék befáradni! 21.35: Halló, hogy van? - Barangolás a művészvilágban. 22.05: Napkezet. Idalpillantások. 22.15: Videotéka - Élettörténetek és házassági ügyek. 00.15: Hírek. 00.20: Mike Hammer - Krimisorozat - Végzetes fejtörő. 01.05: Hírek. 2. műsor: 17.05: Művészlexikon. 17.10: Akkoriban. 17.15: Múltba vezető nyomok - Salamon király temploma. 18.00: Az idegőlo albről. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Belpolitikai magazin. 21.20: Spektrum - A másik pillantás - Művészi fotó. 22.00: Tv-híradó 2. 22.25: Klub 2, majd: Hírek.

RTL PLUS: 6.00: Halló, Európa - Jó reggelt, Németország! 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Telesház. 11.00: A bűnös falu NSZK-vígjáték. 12.30: Komolyzene délidőben. 13.00: A mai nap műsorából. 13.05: Telesház. 13.30: Kaliforniai klán. 14.15: A Springfieldek története. 15.00: Színészkedések. NDK-filmsorozat. Felkészülés. 15.45: Űzetek. 15.55: Hírek. 16.00: Alfred Hitchcock bemutatja. 16.30: Hulk. 17.10: Játékshow. 17.45: Segítsetek a gyerekeknek! 17.55: Hírek. 18.00: New York oryngyala. 18.45: Híradó. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: A hétmillió dolláros nő. 20.15: A 214-es repülőszázad. 21.10: Az elveszett univerzum fogjai. 22.45: Hírek. 22.55: Űzomló. 00.20: A 214-es repülőszázad. 01.05: Szatúrügyvek, trükkök, perek. 01.50: Aerobic. 01.55: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Napkezet. 8.00: Egyveleg. 14.30: Forró drót. 15.30: Profil. 16.30: Hullámhosszon. 18.30: Nino Firetto klip-műsora. 19.30: Időjárás. 19.55: Időjárás. 20.00: Klasszikus filmek. 22.00: Hírek, időjárás, golf-hírek. 22.15: Europa Cinema. 22.45: Párizsi vakáció. 0.10: Hírek. 0.20: Egyveleg. 01.20: Időjárás. 01.50: Egyveleg. 02.20: Műsorzárás.

TV5: 16.05: Hírek. 16.13: Jelenidő. 17.10: Esély a daloknak. 17.30: Konyhatitkok. 18.00: Számok és betűk. 18.20: Falu a felhők között. 19.00: Utazás. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillag papíros. 20.00: Megrázkódtatások. 21.00: Észak-Dél. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Hiányjelek. 23.45: Oceaniques. 0.15: Frankofón területek. 0.45: Műsorzárás.

SAT1: 6.00: Jó reggelt a SAT 1-gyel. 8.30: Hírek. Időjárás. 8.35: Közörfő. 9.20: Egységvédő. Horoszkóp. 9.30: Műsorelőzetes. 9.35: Szomszédok. 10.00: Hírek. Időjárás. 10.05: Tévébolt. 10.30: Vedd, amit venni tudsz. 12.15: Piaci öletek. 12.30: Szerencsekerek. 13.00: Tévétőzsdé. 14.00: Műsorelőzetes. 14.05: Perrine. 14.30: Öletek konyhatündereknél. 14.35: Süsünk, süsünk. Horoszkóp. 14.40: Közörfő. 15.30: Tévébolt. 15.55: Az arany lövés. 16.05: Füstfőlgő coltok. 17.00: Hírek, időjárás. 17.10: Szomszédok. 17.35: Utazási öletek. 17.465: Műsorelőzetes. 17.50: Berrengerék. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerek. 19.30: Törtető John, az orvosdort. 20.25: Időjárás. 20.30: Havasi Gyopár. 21.25: Hírek. 21.30: Jerry, a szívbeteg. 23.10: Hírek. Sport. Időjárás. 23.20: Gazdaság és kultúra. 23.50: A jenik büszkesége. 1.15: Műsorelőzetes.

JUGOSZLAV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.15: Műsorismertetés. 8.20: TV-naptár. 8.30: Napraforgók - gyermekműsor. 9.00: Iskolatelevízió. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolatelevízió. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották - nézzék! 15.05: Műsorismertetés. 15.10: Hírek. 15.15: Éjszakai program - ism. 16.30: Magyar híradó. 17.15: TV-napló I. 17.35: Napraforgók - gyermekműsor. 18.05: Számok és betűk - vetélkedő. 18.25: Garibaldi - filmsorozat. 19.10: Rajzfilm. 19.17: Időjárás. 19.30: TV-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Politikai magazin. 21.05: Vetélkedő. 22.20: TV-napló III. 22.40: Angol nyelvű hírek. 22.45: Éjszakai program. 0.45: Hírek. 0.50: A pénteki műsor ismertetése. 2. műsor. 16.55: Műsorismertetés. 17.00: Hírek. 17.05: TV-naptár. 17.15: Iskolatelevízió. 18.15: Zágrabi panoráma. 18.30: Dalmáciai körzeti program. 19.30: TV-napló. 20.00: A dzsessz antológiája - szórakoztató program. 20.45: Hírek. 20.52: Időjárás. 20.55: Kép és írás. 21.25: Művészeti est. 22.55: A pénteki műsor ismertetése.

Az RTL PLUS, Super Channel, TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

Megjelent a BUKSZ első száma

A lap rövid címe rövidítés és szójáték egyben. A példaképül választott *The New York Review of Books*-ra és a *The London Review of Books*-ra (ejtsd buksz), e rangos könyvszemlékre utal, amelyek kéthetente tekintik át az angol nyelvű könyvpiac eseményeit, és közölnek esszéket a tudományos és a közélet problémáiról. A hosszabb cím - Budapesti Könyvszemle - pedig a kitűnő *Budapesti Szemlé*t vagy inkább *Szemlé*ket idézi fel: közülük is első sorban az Eötvös József és köre által 1840-ben megindított rövid életű folyóiratot, és a Csengery Antal által 1857-től szerkesztett második számot (amely aztán 1873-ban a majd háromnegyed évszázadot megélt legismertebb harmadiknak adta át a helyét). A centralisták lapjai a korszak társadalmi és tudományos problémáira, „a kor és a társaság életkérdéseire” keresték a választ, európaiság és magyarság, hagyomány és korszerűség jegyében. Tematikai körünk azonban szerényebb, mint mintaképeinké: a lap az alcímnek megfelelően a társadalomtudományok köréből - a nyelv- és irodalomtudománytól és a történettudománytól a néprajz, a közgazdaságtan, a szociológián és a jogtudományon át a filozófiáig és a pszichológiáig - közöl kritikai írásokat, bírálatokat, szemléket és esszéket. Bírálatokat a magyarul - itthon vagy külföldön - megjelent társadalomtudományos művekről közölünk, származzanak azok magyar vagy külföldi szerzőktől, de nem kívánjuk elhanyagolni a magyar társadalommal, a magyar történelemmel vagy irodalommal foglalkozó idegen nyelven kiadott munkákat sem.

A szerkesztők hiányt kívánnak pótolni lapjukkal, olyan hiányt, amit az örvendetesen bővülő lapkínálat sem tudott betölteni. Régi az igény a higgadt és lényegretörő szakmai kritikára, amely friss is egyben, hiszen szerepét csak így tudja betölteni. Szakfolyóirataink jelentős késséssel jelennek meg, és nem is tekintik fő feladatuknak kritikák közlését. A lap éppen ezt tartja céljának, így a kritika többé-kevésbé naprakész is lehet. A tudomány fejlődését azonban nemcsak az segíti elő - bár ez sem kevés -, ha az alkotók gyors és színvonalas „visszajelzést” kapnak munkájukról. Közélemben már, hogy az egyes tudományágak anynyira specializálódtak, hogy művelői sem képesek áttekinteni a rokon tudományok fejlődését. Szerencsére világszerte elindult egy ezzel ellentétes folyamat is: elmosódnak a szakmák határai, sűrűsödik a szakmák közötti érintkezés, a tudósok egyre inkább átveszik és alkalmazzák a rokontudományok egészét választja. A rokon szakmák fejleményeiről is tájékozottatni kívánja az egyes szakmák művelőit, legyenek azok kutatók, tanárok vagy egyetemi hallgatók. A tudományok közötti kölcsönösen hasznos együttműködést azonban oly módon is segíteni kívánjuk, hogy időről időre egyegy munkáról egy másik szakma pe-

viselőjének tollából közlünk bírálatot, hogy a kritika tárgyát a rokon szakma kérdésfeltevésével, módszereivel szembesítse.

A lap négy rovatot tartalmaz. Bírálatokat közöl az egyes szaktudományok kiemelkedő jelentőségű darabjairól, azok tematikailag összetartozó csoportjáról, vagy egy-egy szerző több művéről. A probléma rovat valamely tudományterület aktuális kérdéseit, vitáit tekinti át. Ugyancsak itt kapnak helyet az egy-egy tudományos iskolát, műhelyt vagy irányzatot bemutató írások. A tudományos élet Nyugat-Európa és Észak-Amerika országaiban régóta természetes pluralizmusának újragmhonosodását kívánjuk segíteni, hiszen az 1948 utáni Magyarországon - részben a tudományos élet szervezeti felépítése, részben a marxizmus deklarált egyeduralmaskodása miatt - csak kivételképpen fejlődtek ki egymástól lényeges vonatkozásokban különböző tudományos iskolák, irányzatok. A szemle rovatban rövid, lényegretörő kritikák jelennek meg. A szerkesztők e három rovattal egyenrangúnak tekintik a levelezést, amely - értelemszerűen a 2. számtól kezdve - az érintettek válaszait, a viszontválaszokat és az olvasók hozzászólásait tartalmazza majd.

A szerkesztők meggyőződése, hogy nincs egyedül üdvözítő út, ideológia, szemlélet vagy módszer: a megjelenítés egyedüli kritériumának a szakmai felkészültséget és igényességet tekintik. A lap függetlenségének biztosítása végett nem kötődik egyetlen intézményhez sem, és nem kötelezi el magát semmilyen tudományos irányzat, még kevésbé ideológia mellett. A lapgazda a szerkesztőség tagjaiból létrehozott Budapesti Könyvszemle Egyesület, a megjelenést az MTA-Soros Alapítvány, valamint hét könyvkiadó támogatása teszi lehetővé. A lap 128 oldalon, évente négyszer jelenik meg (decemberben, márciusban, júniusban és szeptemberben), ára 69 Ft.

Kapható a nagyobb könyvesboltokban és hírlapboltokban.

Pajkossy Gábor

„Száz arany pillanat”

Együtt az atlétikai család Monte-Carlóban

A földkerekség legnagyobb és leghíresebb nemzetközi sportszövetsége, a világ atlétikai arculatát meghatározó IAAF három éve olyan, több mint előnyös helyzetbe került, hogy vagyonának egy részét – ma sem tudni pontosan, hogy valóban mekkora hányadát – alapítványba fektette, s annak kezelésére nemzetközi szervezetet hozott létre. A Nemzetközi Atlétikai Alapítvány (IAF) élére ki más került, mint maga dr. Primo Nebiolo, az IAAF újabbán sokat támogató olasz elnöke, tiszteletbeli elnökként viszont Albert monacói herceg, lévén, hogy a pénzügyi intézmény központjává Monte-Carlót választották, egészen pontosan a II. Lajosról elnevezett szép stadiont. (Itt rendezték meg az idei IAAF Mobil Grand Prix-döntőt is.)

A Nemzetközi Atlétikai Alapítvány gyakorta hangoztatott nemes célja, hogy az IAAF égisze alatt zajló, egyre sokasodó számú világvetseken befolyt dollárszázazatok – amiket tulajdonképpen a versenyzők termelnek ki

– visszaszámazzassák az „élő” atlétikába, mindazokhoz, akik a sportág hatalmas családjából arra érdemesek, vagy éppen gyors támogatásra szorulnak.

A három éve, november 28-án befejezett IAF az elmúlt nem túl hosszú időszak alatt nem kevesebb, mint 43 különféle vállalkozásba kezdett, illetve szavazott meg támogatást a beérkezett pályázatok sikere érdekében. Elősegítette az IAAF fennállásának 75. évfordulójára készült „Száz arany pillanat” című nagyszerű jubileumi publikáció megjelentetését, előbb 1987-ben Firenzében, aztán 1988-ban Monte-Carlóban nemzetközi dopping-szimposiumot szervezett. A tiltott eszközök elleni harcra maradvá, részt vett a limai doppingvizsgáló laboratórium felszerelésében, s értékes, tanulságos könyvet jelentetett meg „Mentsük meg a jövőt, mentsük meg önmagunkat” címmel, amelynek tartalmát és lényegi mondanivalóját nem nehéz kitalálni.

Sivatagi robogás

Magyar induló a Paris-Dakar ralin?

Huszonkét ország sportolójának részvételére számítanak az idei Paris-Dakar ralin. Európát 17, Afrikát és Ázsiát 2–2, míg Amerikát egy nemzet képviseli. Azt AP hírügynökség jelentése szerint az indulók között magyarok is lesznek, de erről a Magyar Autó- és Motorsport Szövetségben nem tudnak.

A sorrendben 12. Paris-Dakar mezőnye december 24-én rajtol Párizs környékéről, s január 16-án Szenegál fővárosában, Dakarban fejezi be nagy útját. A 11 416 kilométeres sivatagi utazás során a résztvevők Franciaországon és Szenegálon kívül érintik Líbiát, Nigert, Csádot (most először kapcsolódik be), Malit és Mauritániát is.

A viadalon 188 autó, 130 motor és 93 kamion próbál szerencsét.

A részletes műsor:

december 24.: első prolog – Chevilly-Larue (5 km) 25.: Párizs – Marseille (797 km) 26.: második prolog – Marseille (3 km) 27.: áthajózás Marseille-ből Tripoliba. 28.: érkezés Tripoliba. 29.: Tripoli – Ghadames (539 km) 30.: Ghadames – Ghat (707 km) 31.: Ghat – Sabhah (687 km).

Január 1.: Sabhah – Tummo (641 km) 2. Tummo – Dirkou (504 km) 3.: Dirkou – N'Gourti (497 km) 4.: N'Gourti – N'Djamena (647 km) 5.: N'Djamena – N'Guigmi (483 km) 6.: N'Guigmi – Agadez (780 km) 7.: szünet. 8.: Agadez – Tahoua (483 km) 9.: Tahoua – Niamey (431 km) 10.: Niamey – Gao (638 km) 11.: Gao – Timbouctou (412 km) 12.: Timbouctou – Néma (674 km) 13.: Néma – Tidjikdja (738 km) 14.: Tidjikdja – Kayes (685 km) 15.: Kayes – Saint-Louis (838 km) 16.: Saint-Louis – Dakar (227 km).

Menedzser és szerető is

Comaneci tiltakozik...

Mostanában a nyugati hírügynökségek is ritkábban adnak jelentést Nadia Comaneci ötszörös olimpiai bajnok román tornász nő szökésének újabb fejleményeiről, illetve jelenlegi helyzetéről. Az Egyesült Államokban visszatérést keltett, hogy a 28 éves volt sportoló összeköltözött egy négygyermekes családapával, aki menekülésében is segítette.

Comaneci legutóbb a Sun Sentinel című amerikai napilap hasábjain nyilatkozott, s tagadta azokat a sajtóban megjelent „vádakat”, miszerint szorosabb kapcsolat fűzné a 36 éves Constantin Panaithoz. A tornász azt állította, hogy kísérője csupán segít neki: Comaneci film- és reklámszerepekre készül, s könyvet szeretne írni eddigi pályafutásáról.

A hírügynökségek mindenesetre megjegyzik, hogy Comaneci és Panait közös szállodai szobában lakik Floridában, s mindketten meglehetősen költséges életmódot folytatnak. A szálloda igazgatója szerint Comaneci úgy viselkedik, „mint egy gyerek, aki szabadult az édességboltból”. Vagyis mindent meg akar vásárolni, amit

És mindezek mellett arra is maradt pénz, hogy 1986-ban hagyományteremtő szándékkal év végi – karácsony előtti – monstre atlétikai gálát rendezzenek Monte-Carlóban, amely azóta rendre a sportok királynőjének kivételével ünnepe. Egy estély, amely egy fedél alá hozza a sportág kivételes tudású képviselőit, a búcsúzó esztendő legnagyobb bajnokait, az új világcsúcsok felállítóit, a sikerek kovácsait, a sportág vezérkarát, a szponzorokat és az atlétikával legközelebb foglalkozó újságírókat és televíziósokat is.

A gála kapcsán hozzák nyilvánosságra, ki lett az év férfi és női atlétája, illetve, hogy ki érte el az esztendő legnagyszerűbb teljesítményét. Erről az idén, mint eddig is mindig, szavazással döntenek, amely során kikérik a legnagyobb tekintélyű edzők, szakemberek és szakírók véleményét. És ilyenkor osztják ki az év atlétikájának legkülönbözőbb összefoglaló statisztikáit, amelyek egyes részletei az idén magyar szempontból különösen érdekesek, és mindenképpen figyelemre méltóak. Mindenekelőtt az, hogy a világcsúcsok számát illetően 1989-ben a budapesti fedett pályás vb volt a legeredményesebb a maga öt új rekordjával.

csak meglát. Azon túl, hogy naponta ötször ékezik és állandóan húst eszik, 20 300 dollárért – meghozza készpénzért – vett egy vadonatúj, fekete Chevrolet Camaro gépkocsit.

Constantin Panait – Comanecihez hasonlóan – tagadta, hogy a volt tornász szeretője lenne, állítása szerint csupán menedzsere az „újházába” érkezett román hírességnek. Ezzel viszont nem igazán sikerült meggyőznük az igencsak Comaneci-ellenessé vált amerikai sajtót, hiszen a tény, hogy Panait Comaneci szökése óta nem ment haza, sőt még kislánya születésnapjáról is „megfeledkezett”, állításuk ellen szól. Márpedig Amerikában a közvélemény nem hajlandó megbocsátani egy négygyermekes család élete feldúlójának.

Maria Panait, amikor meghallotta férje és Comaneci tagadását, így nyilatkozott:

– Valóban? Ez igazán jó hír – mondta. – Ámbár csak akkor hiszem majd el, hogy férjem csupán menedzsere Comanecinek, ha hazajön és a szemembe nézve is ugyanezt állítja...

havas vidékek várják a szlalomozás legjobb magyar művelőit.

Az 1989-es bajnokságnak Közép-Ausztria, az Alpok Götting-Hochkar térségében húzódo lejtői adnak otthont. A felnőttek mellett a 16–17 éves korosztály képviselői is versengenek egymással. A több mint száz fős utazó stáb kinntartózkodásának, egyáltalán a „kihelyezett” bajnokságnak a költségeit az érintett egyesületek és a sísport szponzorai teremtették elő.

Először a felnőttek köntek lécet. A férfiak és a nők előbb – csütörtökön – óriás-műlesiklásban, majd – pénteken – műlesiklásban teszik próbára szlalomozásban szerzett tudásukat. Az ifjúságiak ugyanilyen sorrendben szombaton és vasárnap küzdenek meg az országos bajnoki címekért.

A Mondiale hírei

A világbajnoki címvédő argentin labdarúgó-válogatott márciusban barátságos mérkőzésen találkozott az angol együtessel. Mindkét csapat előző születnek tekinti ezt az összecsapást. nyári, olaszországi vb-döntőre, de azért némi presztízsjellege is lesz a találkozónak: emlékeztet, hogy az 1986-os mexikói Mundial negyedöntőjében az argentinok Diego Maradona kézzel ütött góljával győztek a szigetországiakkal szemben.

Nem vesztegetik idejüket a brazil csapat vezetői: Sebastiao Lazaroni szövetségi kapitány máris kijelölte a keret felkészülésének utolsó állomását. A válogatott Spanyolországgal vív barátságos mérkőzést májusban, majd 11 napos európai edzőtáborozás következik.

Az olasz Fiorentina csehszlovák válogatott csatára, Lubos Kubik is megjelent a Rómában tartott sorsoláson.

– Szerintem kiharcolhatjuk a második helyet a csoportban – mondta. – Az osztrákokat legyőzzük, még akkor is, ha Anton Polster valóban kitűnő játékos. Az olaszok ellen már nehezebb dolgunk lesz, mivel az itáliaiak a vb-döntő egyik legjobb csapatát fogják kiállítani. A harmadik ellenfél, az Egyesült Államok nem okozhat gondot.

A szovjetek februárban Olaszországban töltenek két hetet, majd amerikai túrúra indulnak. Az Egyesült Államokban három mérkőzést játszanak, pályára lépnek a szintén vb-döntős hazai válogatott ellen is. Valerij Lobanovszkij szövetségi kapitány csapata két kemény összecsapást vív márciusban és áprilisban: előbb a hollandokat, majd az íreket fogadják.

Sandro Mazzola, a hatvanas évek olasz válogatottjának egykori kiválósága is tagja a világbajnokság milánói szervezőbizottságának. Az Internazionale volt csatára ma a külső kapcsolatok felelőseként dolgozik a testületben.

Nincs hó, csak hűhó

Magyar bajnokság – külföldön

Tavaly a síugrókkal esett meg, hogy hó híján külföldön, a csehszlovákiai Harrachovban vetélkedtek a magyar bajnoki címekért, az idén az alpesi sízők kényyszerültek hasonlóra.

A szakág országos bajnokságát eredetileg az év elején, februárban rendezték volna meg Gallyatetőn, de a versenyekhez elengedhetetlenül szükséges égi áldás nem érkezett meg, s a kellő mennyiségű hó hiányában az esztendő végére halasztották a viadalt. Mivel hó még mindig nincs, maradt a kényszermegoldás: az utazás olyan helyre, ahol

Tenisznemzet (is) a svéd

A Davis Kupa-döntő slágermérkőzése: Becker–Edberg

A nyolcvanas évek utolsó teniszese ménye pénteken kezdődik a stuttgarti Hans-Martin-Schleyer Halléban, ahol az NSZK és Svédország válogatottja találkozik a 77. Davis Kupa-döntőben. Az évtized utolsó nagy parádéja egyúttal a Becker–Edberg párharc folytatása, azé a párharcé, amelynek újabb jeles fejezetét tizenegy napja írta a két kiváló játékos a New York-i Madison Square Gardenben. Ott, a Mesterek Tornája döntőjében Stefan Edberg hatalmas meglepetésére négy játszmában legyőzte Beckert, ezzel véget vetett idei dicstelen sorozatának: 1989-ben hét tornán volt döntős, s csak a mestereket tudta megnyerni.

A két válogatott éljántéka tehát újból találkozik a fináléban, s nagyon valószínű, hogy kettejük összecsapása dönti el a trófea sorsát. Eddig egyébként 21-szer került szembe egymással Becker és Edberg, 13-8 a győzelmi arány a nyugatnémet teniszező javára.

Bármi is lesz az eredmény a hétvégén, Svédországtól már nem lehet elvenni a nyolcvanas évtized tenisznemzete megítélt címét. A skandinávok megszákítás nélkül hetszáz évig a kupadöntőt igaz, váltakozó eredménnyel. 1983-ban és 1986-ban Melbourne-ben Ausztráliától, tavaly – ez volt a legfájdalmas kudarc – Göteborgban az NSZK-tól szenvedtek vereséget, míg 1984-ben Göteborgban az Egyesült Államokat, 1985-ben Münchenben az NSZK-t, tavalyelőtt, megintcsak Göte-

borgban az Egyesült Államokat, 1985-ben Münchenben az NSZK-t, tavalyelőtt, megintcsak Göteborgban, Indiát győzték le a fináléban.

Jon Sjögren, a svéd kapitánya Edberg mellett a világranglista első helyéről a 11-re visszaesett Mats Wilandert játszatja a másik egyesben. Ugyanakkor a házigazdánál Carl-Uwe Steeb a második egyéni játékos, párosban pedig Erich Jelen lesz Boris Becker partnere. A svéd kettős összetétele még bizonytalan, különösen azért, mert a korábban a világ legjobbjának tartott Anders Jarryd–Edberg duó szétesett. Érdekes az alábbi statisztikai adat: az utóbbi években, amikor a döntőben a svédok elvesztették a párost – 1983-ban, 1986-ban és 1988-ban –, a kupa is kicsúszott a kezük közül. Stuttgartban már napokkal a döntő kezdete előtt tetőfokára hágott az izgalom. Tízezeröttszáz belépőjegy már jó előre gazdára talált, egy háromnapos jegycsomagért a fekete piacon akár 7000 márkát – egy jó használt gépkocsi árát – is megadják. Az NSZK teniszszövetsége tízmillió márka bevételre számít, ebből hárommillió lesz a tiszta nyereség. Harminc országban sugározzák televízió a döntőt, 550 újságíró várják a hétvégére. Az NSZK és Svédország egyébként most harmadszor találkozik a Davis Kupa döntőjében, 1985-ben Münchenben a svédok győztek 3–2-re, tavaly, Göteborgban 4–1-re nyertek a nyugatnémetek.

Arab foci – magyar foci

Al Tahnun Alnahian sejk meghívására magyar labdarúgó-küldöttség utazott Abu Dhabiba, az Egyesült Arab Emírségek fővárosába. Dr. Nádori László, Orosz Pál, dr. Farnos István és Al Hamawandi, a Gulf menedzseriroda vezetője egyhetes körúton vesz részt az arab országban, ahol előadásokat tartanak, valamint felméri a helyi serdülő korú futballistapalánták készség szintjét.

Al Hamawandi, a Magyar Labdarúgóedzők Testületének vezetőségi tagja elmondta, hogy az öbölmenti országban tárgyalnak a további együttműködés lehetőségeiről. Elképzelhető, hogy a téli időszakban az Ú. Dózsa, a Vasas és a Bp. Honvéd az Egyesült Arab Emírségek csapataival találkozik előkészületi mérkőzéseken.

Van mit keresnünk?

Vízipóló a Kőér utcában

Annak ellenére, hogy az utóbbi időben jónéhány százalékkal csökkent a forint árfolyama, ez nem érinti a Lee Cooper-Buda-Flax Kupa vízilabdatorna pénzdíját. Az immár hagyományos, negyedszer sorra kerülő viadal jutalma ugyanis dollárban van megállapítva, hogy az első helyezett 1200-at, a második 800-at, a harmadik 500-at kap.

A tornán évről évre erősebb a mezőny, s a szerdai, a Két Rozmár sörözőben tartott sajtóértekezleten éppen azon meditatáltak a társrendező Bp. Spartacus vízilabda-szakosztályának vezetői, hogy vajon meddig sikerül még fokozni a színvonalat. Idén a magyar bajnok Vasas és a tavalyi KEK-döntős Bp. Spartacus mellett a Kupagyőztesek Európa Kupájának védője, az olasz Sisley Pescara, továbbá a Rari Nantes Florentia – edzője minden idők egyik legjobb vízilabdázója, Gianni de Magistris –, a visszatérő

vendégnek számító litván Banga Kaudas és a görög NC Vouliagmeni indul. Ami a Pescarát illeti, az edző nem más, mint dr. Horkai György, a hajdani olimpiai, világ- és Európa-bajnok BVSC-csillag.

A győzelemre természetesen a Pescara a legnagyobb esélyes, de a két magyar csapat meg akarja nehezíteni az itáliaiak dolgát.

Újabb „sportmenekültek”

Három fiatal román sportoló kért menedékjogot a kanadai hatóságoktól. Valamennyien az ifjúsági kajak-kenu válogatott tagjai, és a Dartmouth-ban rendezett korosztályos világbajnokságon vettek részt. Kettőn, Marian Zanfir és Mihail Apostol 18 évesek, míg a harmadik, Simona Cristei, 16 esztendő. A városi bíróságon zárt ajtók mögött hallgatták meg a fiatal sportolókat, s a hatóságok képviselői megállapították: jogosan tartanak igényt arra, hogy menekülteknek nyilvánítsák őket...

A régi-új elnök régi-új vágyai

A Magyar Röplabda Szövetség maratoni hosszúságú, csaknem 12 órás tanácskozásán döntöttek az alapszabályról és az új vezetőségről. Gyakorlatilag nem jegyezhető fel sok és lényeges változás, hiszen az elnök, al-elnök és a főtákar megmaradt beosztásában.

– Az egyik szemem sír, a másik nevet – kezdte az elnök, Dr. Dávid László, aki egyébként a Pest-Budai Vendéglátó Vállalat kereskedelmi igazgatóhelyettese.

21-re nőtt az elnökség létszáma.
– Mondhatnám, hogy a 21 még mindig kevesebb, mint a 30. De nem ez a lényeg. Nem szabad elfelejteni, január 1-jétől teljesen önállóak leszünk, új helyzetbe kerülünk. Több szem többet lát alapon kellene a segítőkész emberek. Hadd folytassam azazal, hogy idén megváltoztattuk a versenykiírást. Ez jó ötlet volt. A bajnokság úgynevezett rájátszása megnyerte a közönség tetszését. Ma sem tagadom, van két „vesszőparipám”: az utánpótlás-nevelés és a sportág további népszerűsítése. Ez a továbbiakban jellemzi majd törekvéseimet. Az 1971-72-es születésű fiúcsapat menedzselésében és anyagi támogatásban megkapta ugyanazt, mint a fel-

nőttek. Ha a szakemberek fantáziát látnak egy korosztályban, támogatjuk őket. A játékosbázist is szélesíteni kell, hogy legyen honnan válogatni. Az utánpótlás-nevelésben résztvevő testnevelőket jobban meg kell fizetni, érdekeltté kell tenni őket a tehetségek felkutatásában és megtartásában.

A népszerűsítés útja-módja?
– Elindítottuk a standard-röplabda akciót, melynek nagy sikere volt. Rendeztünk pénzdíjas versenyeket is. Szerete a világon „virágozik” a röplabda. Tömegek megmozgatására képes sportág, látványos, izgalmas és olcsó, idehaza mégsem tartozik a közkedvelt sporágak közé!

A felnőtt válogatott csapatok nem tartoznak Európa élvonalába.

– Tény, egy szövetség munkáját a felnőttek szereplése minősíti. Illúzió azt hinni, hogy a jelenlegi együttesekkel nagyobb sikert tudunk majd elérni. A játékosállomány ugyan nem gyengébb, mint más országokban – ezt igazolták a külföldön helytálló sportolónk –, de a lelkesedéssel, az akarattal bajok vannak. Mit tehetünk? Bízunk kell az utánpótlásban, abban, hogy ők friss szelet hoznak majd a közeli jövőben

Vége egy elnök kimondja... Hátha még meg is valósítja?! Mármost azt, hogy a mai felnőttválogatottaktól vesz el a támogatásból, hogy az 1972-73-as születésűekből álló fiú válogatott útjait egyengesse. A felismerés világos és nagyon időszerű. Am az ennyire konkrét, deklarált intézkedéssel a röplabdához hasonlóan válságba jutott sportágban nem találkozunk. Csak nehezen megfogható, kisé (nem is kissé) megkopott jelentéstartalmú kijelentésekkel. Pedig – csodavárás helyett – meg kell lépni azt, amit már egy évtizeddel ezelőtt is szükséges lett volna, de az akkori röplabdások egyszerűen „eltűntették” a horizontról a „hátsó országot”. Így volt ez a többi labdajátékban is. A röplabda ugyanis nem tegnap, nem is tegnapelőtt lett népszerű, ismeretlen a gyerekek előtt – akkor, amikor világszerre épp hódító útjára indult. Bízunk – túlságosan is vakon – a jelen sike-reiben. Most meg se eredmény, se pénz. Mivel ez utóbbi az előbbi feltétele, az pedig csak úgy lesz, hogy az utánpótlás prioritást élvez.

Kedves demokratikus elnökségem – hogy a fenti összefüggés (végre!) érvényesülhessen – ne szavazzuk már le az elnököt, ha ilyen – ma még eretneknek számító – ötletei vannak.

Bálint Gy.

Káosz az NDK sportirányításában

– „Semmi szükség a hisztériára” – írta figyelmeztetésként a Junge Welt című keletnémet ifjúsági lap. Az NDK Testnevelési és Sportszövetségének (DTSB) keddi ülése után mégis a teljes fejtelenség jellemzi a reformok útjára lépő ország sportirányítását: Klaus Eichler elnök és a vezetőség tagjai lemondtak tisztségeikről, s a korrupciótól kezdve a felelőtlen gazdálkodásig vádak sorával illetik a DTSB funkcionáriusait.

Sokat ártott a vezetőség szavahihe-tőségének Franz Rydz volt pénzügyi elnökhelyettes sikkasztása és öngyilkossága, s az a tény, hogy a sportolók bizalmát is elveszítette a testület. A közelmúltban 192-en – köztük Ulf Timmermann olimpiai bajnok súlylökő – írták alá az elnökség távozását követő petíciót. A versenyzők megállapították, hogy az Eichler vezette testület képtelen követni a felgyorsult társadalmi változásokat.

Az elnökség lemondását a DTSB tanácskozásán elfogadták, s a tervek

szerint a jövőben 40 tagú munkacsoportot hoznak létre. A fő cél a szövetség átszervezése lesz. Az NDK-ban az élsport kapta a legnagyobb támogatást az elmúlt évtizedekben, s a nemzetközi eredményességet a vezetés mindenél fontosabbnak tekintette. Ezért főként az egyéni sportágak (atlétika, úszás) fejlesztésére áldoztak komoly összegeket, míg a népszerű csapatjátékokat (vízilabda, kosárlabda, jégkorong) elsorvasztották.

– A nemzetközi versenyeken kivívtott rangunkat szeretnénk megőrizni, de a tömegsporttal sokkal többet kell törődni, mint a múltban – jelentette ki Hans Modrow miniszterelnök, aki sportolókval és sportvezetőkkel találkozott.

Klaus Eichler 1988 novemberében került a DTSB élére. Bírálói szerint ezt „magas” korszolatinak köszön-hette, és Egon Krenz pártfőtákar távozásával elveszítette legfőbb támogató-ját...

Köszöntjük

SZILÁRDA, SZILÁRD,
KONRÁD

nevű olvasóinkat

A Konstantin magyar fordításával a nyelvújítás korában született a szép csengésű Szilárd név. A férfinév latinos női párja a ritkán hallott Szilárda. Ezen a napon ünneplik nevük napját a Konrádok is. A német eredetű elnevezés a Kuonratból nyerte el mai formáját. Innen az egyes elemeinek fordítása, jelentése, az első tag szerint merész, a második megfelelője: tanács. Lehet, hogy a Konrádok ma is merész tanácsosztók? A jugoszláviai magyarság körében elterjedt népi kalendárium szerint Nicasius napját ünneplik e dátumon. Szlavóniában azt tanácsolják, hogy hajnalban „kopaszon”, azaz meztelenül kerüljék meg a házat az asszonyok, és egy vesszővel hajtsák a „cakraikat”, patkányokat, ezt mondván: „Ara menyetők, amere harangoznak, tul á Tiszán, tul á Dunán!”

A Nap kél: 7.24 órakor
nyugszik: 15.53 órakorA Hold kél: 17.40 órakor
nyugszik: 9.21 órakor

Enyhe idő

Csütörtökön napközben Nyugat felől megszűnik a csapadék, felszakadozik a felhőzet. A délnyugati, nyugati szél többfelé lesz élénk, főként a Dunántúlon időnként erős. A legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet -1, plusz 4, a legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 5 és 10 fok között alakul.

Örmény gyerekek magyar otthont keresnek

A Magyar Vöröskereszt és a Lions klub mozgalom aktivistái 300 olyan gyermeket találtak az örményországi földrengés-sújtotta zónában, akiket – megítélésük szerint – a fagyhalál fenyeget.

Az egy évvel ezelőtti katasztrófa nyomán több mint 25 ezer ember meghalt, az eltűntek és a sebesültek száma sokszorososa a halottakénak, félmillióan maradtak otthon nélkül. Több mint 7 ezer gyermek lett árva, közülük csaknem 900-an a Magyar Vöröskereszt szervezésében nyaraltak Magyarországon. A romba dőlő otthonok nem épültek fel újra, ezért sok ezer gyermekre sátrakban, átmeneti szállásokon, fabudékban köszöntött rá az örmény tél.

A rövidéletű százkoronás...

A fergetes csehszlovákiai események az átkereszteléseket is felszínre hozták. A nemrég kiadott új százkoronás máris szóbeszéd tárgyát képezi, mely az első munkáselnököt, Gottwaldot ábrázolja. Sőt, a leleményesebbek plakáton terjesztették elő újítási javaslatukat. A plakát egyik felén a Gottwald-féle százás látható, rajta a volt elnök csíkos ruhában, a másik oldalon pedig az újítási javaslat, a 18-as köztársaság első elnökével Maszarikkal. Az Ifjú Gárda nevet viselő diákokonban arról folyt a vita, hogy a 30 éves tradícióival szakítanak, s felveszik a Charta 77 nevet. Sajnos egyes korlátolt személyek primitív kifogásai miatt a diákoknak nem sikerült egységes álláspontot jutniuk, így az átkeresztelés még várat magára.

Kosár Dezső

SZÁVAI | KALENDÁRIUM

Géza | December 14. : Szilárd

Szilárdságtani közlemény

Mondtam, babám:
A végét kivárd,
Mert nem csupán
A hitem Szilárd!

Az anyanyelv védelme és ápolása

E két feladatot nevezte meg fő célul Bánffy György az anyanyelvpolók december 8-iki sajtótájékoztatóján.

Az elnök elmondotta, hogy azért kellett létrehozni a szövetséget, mert irányadó vezetésre, útmutatásra van szüksége annak a sok száz elkötelezett csoportnak, kik Péchy Blanka és Deme László áldásos nyelvművelő törekvésének nyomán tevékenykednek országsszerte. Am nem központi irányítás, kötelező feladatok továbbítása a cél, hanem az összefogás és a problémák megoldása – közös erővel. Mert gondjaink vannak. Ifjúságunk nyelvete, viselkedéskultúrája, erkölcsi az elmúlt évtizedek nyomán leértékelődtek.

Az Anyanyelvpolók Szövetsége e gondokat megoldandó dolgozik, terveket készít és segíti azokat, akik hasonlóképpen látják nyelvünk ügyét. Bánffy György után Grétsy László ismertette a gazdasági lehetőségeket, kérve a sajtó képviselőit, segítsenek a szövetség anyagi helyzetén. Hiszen pénz nélkül nehéz nyelvi tábortokat szervezni, kiadványokat szerkeszteni – működni.

Deme professzor úr a szövetségbe jelentkezők ötleteit tolmácsolta, valamint vázolta a jövőre vonatkozó feladatokat, s azok megoldásait. A szövetség csekk-számlájára minden támogató adományát várják.

(Budapest 1910, 508-13201-9)...

E sorok írója örömmel közli a szövetség megalakulásának híreit. Ránk is „ránkfér” a nyelvművelés, hiszen a sajtónak elsődleges feladata, hogy értékeket adjon tovább, neveljen és nyelvkultúránkban éltesse tovább azt az igényt, mely évekig jelentéktelen dologként kezelt, mellékes ügy volt. Ez az ügy maga az identitás, minden magyar hagyományával és értékével együtt.

(stoffán)

Francia félelem

Megerősítették a biztonsági intézkedéseket Franciaországban a határokon, a repülőtereken, a vonatokon, a párizsi metróban és a legforgalmasabb intézményekben, áruházakban, központokban. Pierre Joxe belügyminiszter közölte, hogy mintegy ötszáz fővel növelik a határőrizeti szervek mellé rendelt különleges rendőrség létszámát. A miniszter szerint ugyanis az ünnepek előtt fennáll a terrorista merényletek veszélye.

Joxe nem részletezte, milyen veszélyektől tart, francia források azonban utaltak arra, hogy a Spanyolországban felderített közel-keleti terrorista csoport Franciaországba akarta szállítani bombanyagait, eszközeit. Párizsban évekkel ezelőtt közel-keleti terroristák több nagyobb merényletet hajtottak végre nagyforgalmú üzletekben, csomópontokon. Charles Pasqua volt belügyminiszter szerint „reális veszély” van arra, hogy hasonló merényleteket hajtanak végre „iszlám csoportok” karácsony előtt.

Az IGEN 1989. IV. 28-án indult kéthetenkénti megjelenéssel, mint katolikus ifjúsági lap. Első számainak gyermekbetegségein túl új, zsinati szellemet hozott a honi sajtóba, pezsgő vitákat, több tucat fiatal tehetségnek adott publikálási lehetőséget, újságíró-tanfolyamot szervezett – a Magyar Hitelbank és a Soros-Alapítvány támogatásával –, föllépett az abortusz ellen, mozgalmat indított egy keresztény klubhálózat kialakítása érdekében, a pornó és az erőszak kultusz visszaszorítása végett országos aláírásgyűjtő-kampánnyal törvényjavaslatot kezdeményezett, egyetlen orgánunként számontartja legkeletibb véreink és hittestvéreink, a példátlan elnyomatást szenvedő csán-gók ügyét.

A tízenháromezres példányszám sajnos kevés az önfenntartáshoz, noha az újság az egyik szerkesztő konyhájában, a lehető legtakarékosabb körülmények között készül. Finanszírozására az Országos Lelkipásztori Intézetnek nincs módja.

A lap és az általa képviselt ügyek baráta elhatározták IGEN Egyesület és Alapítvány létesítését Szent Miklós oltalmában. Az Egyesület célja a katolikus kultúra ápolása és fejlesztése, kultúraépítő szakemberek képzése, társasági-, sport és klubmozgalom szervezése, küzdelem a nemzet erkölcsi újjáéledéséért, nyílt szembeszállás a bibliai értékeket romboló tendenciákkal – törvényes társadalmi akciókkal és tömegkommunikációs úton –, az egyházon belüli, továbbá a felekezetek és nem hívők közti ellentétek enyhítéséért. Az Egyesület alkalmi, vagy hosszabb távú együttműködést alakít ki más, hasonló célokért munkálkodó természetes és jogi személyekkel.

Az IGEN Alapítvány az Egyesület céljait anyagilag támogatja. Az alapítványtevők – 1500 forint, kb. 25 US \$ befizetés fölött – egy évig ingyen kapják az IGEN-t és az Egyesület más kiadványait, egyesületi tagságot és vele jogot nyernek a szokásos jogokkal együtt az Egyesület mozgalmi céljainak meghatározásában való részvételre.

Az Egyesület és az Alapítvány pénzeit időlegesen a Szent Márton Alapítvány kezeli az OTP V. kerületi fiókjában, 218-98055 szám alatt. Az utalvány hátoldalán kérjük föltüntetni: IGEN ALAPÍTVÁNY. Saját számlánk megnyitására támogatóinkat haladéktalanul értesíteni fogjuk. Ez okból kérjük az alapítványtevőket, hogy átutalásukról az Egyesület a szerkesztőbizottság címén: H-1365 Budapest pf. 661 értesíteni ne mulasszák el.

Az alapítványtevők a vonatkozó törvények értelmében adókedvezményt élveznek.

Budapest, 1989. december 6.

Oberfrank Ferenc sk.
egyesületi elnök
Czakó Gábor sk. főszerkesztő

Szekszárdon a Művészetek Házában 14-én, 18 órakor beszélgetés a Szekszárdon felállítandó II. VILÁGHÁBORÚS EMLÉKMŰ tervezőivel.

Szállító ker. vállalatok, raktárak, ABC-k,

magánkereskedők részére egy
nélkülözhetetlen segítő társat
kínálunk.

A szabadalommal védett
KULIKOCSI-T
csak egyszer kell megvenni

3100 Ft+áfa

Alkalmazható:

A „K-I” típusú kézikocsi a magyar kereskedelemben használatos kenyeres-,
süteményes-rekeszek, -tálcák, ill. 4x4-es 1 literes üdítő-, boros-rekeszek
szállítására.

Cím: KONZUM RT. NAGYKER RAKTÁRHÁZ
PECS, DEÁK F. U. 1-3.
Telefon: 72/12-366

Századunk tanúja HABSBURG OTTÓ

1989. november 30-án az országos mozihálózatban bemutatásra került
Bokor Péter új filmje.

A premieridőszakhoz kapcsolódóan szeretnénk az olvasóközönség kezébe
adni kiadványunkat.

A kötet irántára 96,-Ft.

Rendeléseket – tekintettel a korlátozott példányszámra – beérkezési
sorrendben postai feladással (a megrendelő költségére) teljesítjük.

Mód van arra, hogy kedves megrendelőink 10 példány feletti igény
esetén átutalással – számla ellenében – fizessenek.

A kitöltött, kivágott megrendelőszelvényt szíveskedjék az alábbi címre
visszaküldeni:

Komárom megyei Moziüzemi Vállalat

Tata, Vágó u. 21. 2890.

Telefon: (0036) 34-80-888, 80-362

Telex: 27-380

Telefax: (0036) 34-81-327

Száz, illetve azon felüli példányszám megrendelése esetén 10% terjesztői
jutalékot biztosítunk.

T-SPED Fuvarozó Kiszövetkezet új szolgáltatása:

gépkocsik adásvétele OTP-hitelre

is Szekszárdon, a Halász-féle (külső benzinkútnál) és az
ebesi telepen,

valamint Pakson, a Tolnai utcai telepen.

APRÓHIRDETÉS

Antikóra-javítót keresek. Telefon:
74/11-600.

Eladó Velence mellett generációs
családi ház. Panzióknak is alkalmas.
Összkomfortos, központi fűtéses, adó-
mentes. 3 éve épült. Cím: Pálincásné,
2490 Pusztaszabolcs, Jókai u. 12.

A szekszárdi Sportsarnokban de-
cember 14-én 19 órakor az Exotic má-
sodik nagylemezének bemutató kon-
certje. Vendégek: Első Emelet, Stepp,
Bum!, Griff együttesek. Belépődíj:
100 Ft elővételben, a helyszínen 120
Ft.

A szekszárdi Sportsarnokban de-
cember 17-én 17 órakor a 100 Folk
Celsius együttes koncertje. Részletek:
a Nagy ho-ho-horgász, a Paff a búvós
sárkány és a TV Maci című műsorok-
ból. Belépődíj: 80 Ft.

1+2 fűszobás lakás egyedi kivitel-
ben, garázzsal eladó Bátaszéken. Ér-
deklődni: Bátaszék, Lajvér út 18/B.
Telefon: Bátaszék 426.

Eladom C-16 és Plus/4 programka-
zettáimat (80 kazetta, kazettánként kb.
50 programmal). 2112 Veresegyház,
Kinizsi u. 50. Kálmán, vagy telefon:
06-11-285-917.

Három darab hízó szabadáron el-
adó. Érdeklődni: Nagy Sándorné Fel-
sónána, Dózsa u. 28. Telefon: 74/38-
046 23-as mellék.

Szekszárd, Ságvári u. 8. szám alatt
kétszintes, 4 szobás lakás eladó.
A szennyvíz és a víz rendezetlen. Bar-
ta Bertalanné.

Nemescsincillák felszereléssel,
táphomok-biztosítással, legelőnyö-
sebb kedvezménytel tenyésztőnél el-
adók, előjegyezhetők. Élő állat vagy
prém visszavásárlás megoldott.
Ugyanott többszörös győztes szülőktől
doberman és hasky (szibériai szán-
húzó) kiskutyák. Érdeklődni: Várfy,
Szálka, Kossuth u. 71/A, vagy 74/16-
382-es telefonon.

Szálkán, kb. 60-80 m²-es helyiség,
víz, villany (3 fázis) és fűtési lehető-

séggel hasznosításra kiadó. Érdeklő-
dni: Várfy, Szálka, Kossuth u. 71/A,
vagy a 74/16-382-es telefonon.

Szekszárdon Pázmány tér 5/b. el-
adó, esetleg bármilyen csere érdekel.
Irányár 800 000 Ft. Érdeklődni: Sza-
kály testvérek u. 12/a. Telefon: 06-
74/40-441.

Eladó kétszobás, 57 m²-es lakás.
Érdeklődni: naponta 17 óra után. Tele-
fon: 74/14-525.

4 m³ búkkörök és körfűrészes 380 V-
os motorral eladó. Érdeklődni hét vé-
gén: Bajkai Ferenc Bonyhád, Benczúr
u. 40.

Achtung Madels! Schwabe sucht
Schwabin bis 30 Jahre alt für eine Ge-
meinsame leben. „Pécs” jelígre a ki-
adóra.

Horoszkóp alapján tanácsadás élet-
vezetésre, problémamegoldásra, pár-
kapcsolatra. Személyes fogadás idő-
pontjának megbeszélése az 1155-393
telefonszámon.

Biedermeier vagy neobarokk foto-
lokat vennék reális áron. Érdeklődni
az 1155-393 telefonszámon.

Nyolcéves AVIA új motorral eladó.
Szekszárd, Tartsay út, Halbalt. Tele-
fon: 74/11-600.

Egyedülálló idős személlyel eltar-
tási szerződést kötnek, havi járadékot
fizetnek, balatoni, budapesti házáért, la-
kásért. „Nyugodt időskor” 7081 Si-
montornya, Pf.: 35.

Hat darab hízó eladó, januári vá-
gásra előjegyezhető, ugyanitt Trabant
Combi eladó. Vass Sándor, Várdomb,
Római utca 12.

Négy és fél éves, jó állapotban lévő
Zastava eladó. Tolna, Damjanich u. 1.
Telefon: 40-789.

Trabant-motor 9 éves, komplett,
felújításra eladó. Telefon: 74/16-963
17-19 óráig naponta.

150 m²-es gázfűtéses új családi ház
eladó. Bajkai Ferenc, Bonyhád, Ben-
czúr u. 40.

NIVÓKER KFT

NIVÓKER KFT

Import bálaruhák vásárát és olasz méterárúk kedvezményes vásárát
tartja Szekszárdon a piaci vásárcsarnokban, 1989. XII. 18--21-ig.

– Kabátszövetek, pamutszövetek, bélésanyagok,
viszkóz és krepp anyagok nagy árengedménnyel,

– szabadidő ruhák 490 Ft-tól 890 Ft-ig

– reklámórák 125 Ft-ért.

Nyitva: 8-17 óráig.

Várjuk kis és nagybani vásárlóinkat.

NIVÓKER KFT.

DÁTUM

Lakásga(rá)zdálkodás

Sokadmagammal nem ejtettem könnyet, amikor arról értesültem, hogy a kormány lakásgazdálkodási koncepciója egyhangú sikert aratott. Az az egy hang – s ez szintén nem szépséghiba – magáé a megalkotó kormányé volt, rajta kívül csupa elvetemült, szűklátókörű, önző és betegesen jogtisztelő emberrel van tele ez az ország. Minden bizonnyal a meg nem értett zseni esetével állunk szemben, aki most azt hiszti (igaz, mást sem tehet), egyszer még imákba foglalják nevét, de akkor már késő lesz!

Vagy talán már most is az? Egyelőre, ha nem is imába, de IMF-be foglalják nevét, holott a Nemzetközi Valutaalapot legkevésbé sem érdekli, hogy az IKV megcsináltja-e vagy napszámban tartatja-e a plafont. S ez már maga a címbe-ly fogalom: nem elég, hogy valaha jórészt ingyen jutott hozzá az állam a lakásokhoz, most még meg is szeretné kérni az árát azoktól, akiket ő költöztetett bele. Valaha az egykori háztulajdonos fényesen megélt a lakásból, igaz, nem is tíz- vagy húszévenként igyekezett követni a bérbeadási díjakat. Emellett – csodák csodája – nem kellett létrehoznia egy hivatalt, amely elmagyarázta a házmesternek, hogy jobbról balra, avagy balról jobbra söpörjön-e.

De nem, elég ebből, hamut hintek fejemre, vezekelni fogok. Íme: én vagyok a szerződészegő, ha nem szeretném kölcsönömet rosszabb föltételekkel fizetni, mint amilyennel törvényesen megkötöttem. Nem látom be, s ezért bünsz vagyok, hogyha helyettem gazdálkodtak rosszul, akkor azért nekem kell viselnem a terheket. Tisztelt Kormány! Szerintem igaz van. S most jobb?

Tóttós Gábor

Decemberi telelöttó

A Sportfogadási és Lottóigazgatóság tájékoztatása szerint a december havi telelöttó nyereményei az illeték levonása után a következők:

az 5 találatos szelvényre 15 759 617 forintot, a 4 találatos szelvényekre egyenként 39 663 forintot, a 3 találatos szelvényekre egyenként 577 forintot, a 2 találatos szelvényekre egyenként 30 forintot fizetnek.

A közölt adatok nem véglegesek, a nyeremények ellenőrzése még tart. (MTI)

Félautomata telefonok

Jakob Wolf, az NSZK Posta, a Bundespost képviselője arról tájékoztatta a nyugat-német RTL adás Aktuell műsorának nézőit, hogy a tegnapi napon tárgyalásokat folytattak a két német állam postai vezetésének illetékesei. A központi kérdést a telefonvonalak kiépítésének szükségessége és annak szorgalmazása jelentette. Tőle tudhattuk meg azt is, hogy az 1990-es esztendő első félévében 30 ezer félautomata telefon felszerelésére kerül sor, 200 mellékkel. Az NSZK és az NDK közötti telefon-összeköttetés ilyen-ígyen fejlesztésében a 90-es évek során további előrelépés várható.

Bayer Béla

A szovjet fegyveres erőket érintő jelentős csapatszerelési és leszerelési intézkedések nagymennyiségű hadfelszerelést tettek feleslegessé. A gépjárművek, vontatók, híradástechnikai és más haditechnikai eszközök népgazdasági hasznosítására nyílt „árubörze” Moszkvában. Működik azonban már jó ideje egy feketepiac is, ahol nem éppen népgazdasági célra lehet fegyvereket kapni.

A szovjet belügyminisztérium adatai szerint Moszkvában egy pisztoly 800 rubelért (valamivel több mint 15 000 forintért) kapható. Egy Kalasnyikov géppisztoly sem sokkal drágább ezer-másfélezet rubelnél. Egy szövetkezet és egy kutatóintézet közösen – természetesen illegálisan – különleges ötvözetből még golyóálló mellényt is gyártani kezdett a szervezett alvilág számára: darabonként 1300 rubelért értékesítették azokat, amíg le nem buktak.

Nyilatkozatban ítélte el a csehszlovák parlament az öt VSZ-tagállam 1968-as csehszlovákiai beavatkozását. A parlament azt hangsúlyozta, Csehszlovákia népe képes lett volna önállóan megoldani életfontosságú problémáit, megvalósítani a demokratikus szocializmust. A katonai beavatkozás lehetetlenné tette a helyzet politikai megoldását, hozzájárult a gazdasági és társadalmi reformok felszámolásához és megghiúsította azt, hogy Csehszlovákia saját demokratikus útján valósíthassa meg a szocializmust. A parlament az 1968-as katonai beavatkozást elítélő nyilatkozatában támogatásáról biztosította a csehszlovák kormánynak azt a törekvését, hogy az európai leszerelési folyamattal összhangban vonják ki a szovjet csapatokat Csehszlovákiából.

A Nemzetörök Szövetsége felhívása

Újra élünk! Ebből az alkalomból hazafiúi szeretettel és barátsággal köszöntünk mindenkit.

Eddig mindig harcokban születünk, most éppen a békéért születünk újjá. A békes élet szolgálatáért.

Tehát: mi nem hatalmat akarunk, hanem szolgálni a békét, a rendet, a nyugalmat, a kibontakozást, a magyar nép jogállamát.

Fegyver nélkül! Mert úgy is lehet! Ezért: hívunk a sorainkba mindenkit, aki elődeinek vallja 1848 és 1956 nemzetőreit, akik akkor is hazájukért, népiükért vállalták a szolgálatot.

Ismételjük: békés szolgálatra a holnapért, és ez százszor akkora feladat, mintha fegyverrel kellene újra küzdeni. Ezerszer nagyobb dolog megvédeni, mint felrúgni a békét, gyógyítani, mint ütni sebet.

További céljainkról, feladatainkról újra szólunk hozzátok.

Szeretettel várunk!
NEMZETÖRÖK SZÖVETSÉGE
Budapest, X. Népliget, JURTA-SZÍN-HÁZ

Levél cím: 1399 Budapest, Pf.: 629
Tolna megyei cím: 7144 Deccs, Fő utca
10. Vikor Géza

Németh Miklós Londonban

Nem alamizsnát kérünk

A hivatalos tárgyalásokon Thatcher asszony bevezetőben kifejezte örömét, hogy a magyar kormányfő, ha rövid időre is, el tudott jönni Londonba. Hangsúlyozta, hogy nagyon nagyra értékeli mindazt, ami Magyarországon történik, nemkülönben a magyar kormánynak azt az elszántságát, hogy végigmegegy választott útján.

A brit miniszterelnök asszony érdeklődésére Németh Miklós alapos áttekintést adott a magyarországi átalakulás nemzetközi feltételei szempontjából különösen jelentős szovjetunióbeli és kelet-európai fejleményekről. Kiemelte, hogy Mihail Gorbacsov és a szovjet vezetés olyan változásokat kíván megvalósítani, amelyek a Szovjetuniót a világ más nemzetivel együttműködő, korszerű országgá teszik.

Margaret Thatcher hangoztatta, hogy megítélése szerint Gorbacsov elnök erősen érdekelt a magyarországi reform sikerében, mivel Magyarország jó példája e siker reális lehetőségeinek.

A magyar helyzetről adott tájékoztatójában Németh Miklós hangsúlyozta, hogy megkezdődött a békés átmenet második szakasza. A lezáruló első szakasz ismérvei között kiemelte, hogy az uralkodó párt lemondott vezető szerepének alkotmányos deklarálásáról, „lebontottuk az állampártot és a pártállamot, működik a többpártrendszer, szembenéztünk a múltunkkal”.

„Mindezt nagyon gyorsan kellett véghezvinni” – mondotta, – mivel az 1968 utáni időszakban kiderült, hogy gazdasági reformokat nem lehet változatlan politikai rendszerben kibontakoztatni. Eltérően más szocialista országoktól, Magyarországon a változásokat nem az utca kényszerítette ki, hanem a párt reformszánya tudatosan kezdeményezte.”

Ezután arról szólt, hogy a békés átmenet második szakaszában ki kell munkálni a piacgazdasághoz szüksé-

ges törvényeket, élnékíteni kell a vállalkozásokat és meg kell teremteni az ehhez elengedhetetlen garancia-és feltételrendszert. Hangsúlyozta, hogy az egész reformfolyamat kulcskérdése a gazdaság. Ha a gazdaság összeomlik, az egész folyamat megáll. Elsősorban a fejlett nyugati országok tudnak segítséget nyújtani.

„Nem alamizsnát kérünk, hanem olyan együttműködést, ami hozzásegít céljaink eléréséhez. Mi most bizonyos értelemben azt a csatát vívjuk a szerkezetváltás tekintetében, amit a brit gazdaságban küzdöttek meg öt-tíz évvel ezelőtt” – emelte ki Németh Miklós. Végül szólt a támogatások leépítéséről, ötven nagyvállalat megszüntetésére vonatkozó döntésről és nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a szerkezetváltáshoz feltétlenül tókere van szükség.

Margaret Thatcher hangsúlyozta, hogy a Nemzetközi Valutaalappal történő megállapodás után Magyarország komoly segítségre számíthat a Nyugattól, ezen belül az Európai Közösségek, a huszonnégyektől, azaz az OECD-től és Nagy-Britanniától is.

„Nagyon fontos, hogy a magyarországi ellenzéki pártok felelős magartást tanúsítsanak, mert a demokrácia nem lehet az ígéretek árverése. Nagy jelentőségű, hogy a magyar kormány már most kész megtenni a szükséges nehéz lépéseket” – mutatott rá Thatcher asszony.

Holnap
számunkban
olvashatják,

mire készülnek
a Balaton partján
a tanácsok